

ДНЕВНИКЪТЪ

(стенографически)

на

III ОБИКНОВЕННО НАРОДНО СЪБРАНИЕ. (Първа сессия).

XXXIX. ЗАСЪДАНИЕ, СРЪДА 9 ФЕВРУАРИЙ 1883 ГОД.

(Начало въ 2 часа и 5 м. послѣ пладнѣ, подѣ председателството на Негово Високо-преосвященство Митрополита Симеона Варненско-Преславский).

Предсѣдатель: (звѣни): ще се прочете списѣка на депутатитѣ.

Секр. Щърбановъ: (Чете го) Отъ 40 души представители присѣтствуватъ 31 и отсѣтствуватъ 9 души; а именно: г-да Д. Анковъ, Ф. Мариновъ, Д-ръ Вълковичъ, Рашиѣ Абдулахъ, Каменъ Симеоновъ, М-ръ Начевичъ, Т. Мустафа, М-ръ Грековъ и Ген. Соболевъ.

Предсѣдатель: Присѣтствуватъ повече отъ половината, значи, че Събранието е пълно и засѣданието се открива.

Протоколитѣ ще се четѣтъ въ идущето засѣдание.

На дневенъ редъ имаме бюджета на Мин. на Просвѣщението.

Докл. Д-ръ Цачевъ (Чете):

ГЛАВА VIII.

Стипендии при виши учебни заведения въ чужбина.

1. Поддържане на стипендиантитѣ, испроводени отъ разни Министерства. 96,720 лева,

2. Разноски за препращане паритѣ 1000 "

Всичко по глава VIII 97,720 "

Д-ръ Иречекъ: Трѣба да забѣлѣжж, че тѣзи сумми трѣба да се счита отъ първий януарий, защото отъ първий януарий всичкитѣ стипендии на дру-

гитѣ Министерства сж преминали подѣ Министерството на Просвѣщението.

Дуковъ: Незная тѣзи стипендиати, които сж въ чужбина, да ли всички не сж въ състояние да се поддържатъ; защото, струва ми се, че сж се давали стипендии на богатски ученици, а на бѣдни се е отказвало.

Шивачовъ: Г-на Дукова нѣмаше вчера и той незнае, че Мин. на Просвѣщението се обѣща да лиши отъ стипендия онѣзи ученици, които до първий августъ не представятъ свидѣтелствата, които се изискватъ отъ правилника за стипендиантитѣ. Тѣй щото този въпросъ е рѣшенъ.

Дуковъ: Наистина нѣмаше ме вчера; ако е тѣй, то добръ.

Докл. Д-ръ Цачевъ: Освѣнтъ това въ вчерашното засѣдание се постанови, щото раздаденитѣ стипендии да се опредѣлятъ отъ Министерството на Просвѣщението равномерно на всички съобразно съ мѣстото, гдѣто живѣятъ; а не едни да получаватъ по много, а други по малко.

ГЛАВА IX.

Инспекция на Нар. училища.

1. 14 Инспектори по 5000 л. . . 70.000 л.
Коммисията не е направила никакво измѣнение.

Председателъ: Моля г-на Д-ра Цачева, да даде време да се тури подъ гласуване 8-та глава. Г. Д-ръ Иречекъ бѣше заявилъ нѣщо, незная, да ли сж го чули г-да представителитѣ. (Не сме).

Д-ръ Иречекъ: Работата е така: азъ предлагамъ, тѣзи сума да се счита отъ първий януарий, защото за мѣсець януарий за поддържане стипендиятитѣ на всичкитѣ Министерства имаме само $\frac{1}{12}$ отъ ланската сума, която бѣше само половина отъ нинѣшната и стигаше само за стипендиятитѣ на Министерството на Просвещението, тѣй щото то е било принудено, да зема пари на заемъ отъ банката. За това моля, да се постанови, щото тѣзи нинѣшна сума да се смѣта отъ първий януарий, за да нѣма побърквания въ счетоводството.

Шивачовъ: Тѣзи сума се остава за цѣла година; а Министерството както ще да си я расправи.

Д-ръ Цачевъ: Какво ще стане съ тѣзи сума, която е отпущнѣта за $1\frac{1}{2}$ мѣсець?

Д-ръ Цачевъ: Каквото е похарчено въ тия $1\frac{1}{2}$ мѣсець ще се пресмѣтне въ цѣлата сума отъ 96720 лева.

Председателъ: Който не приема да се отпущнѣтъ за поддържане стипендиати въ чужбина 96,720 л., да си дигне ржката. (Прието).

Докл. Д-ръ Цачевъ: Слѣдва гл. VIII, за инспекцията на народнитѣ училища.

Комисията е направила тука нѣкои измѣнения: именно, тя е раздѣлила инспекторитѣ, както сж раздѣлени окружитѣ управители, на классове: 4-ма първостепенни, 5-ма второстепенни и 6 души третостепенни. На първостепенитѣ е опредѣлила по 5004 лѣва, на второстепенитѣ по 4800 лѣва, и на третостепеннитѣ — по 4608 лѣва всичко 96,408 лѣва.

Д-ръ Иречекъ: До сега инспекторитѣ сж приемали по 4800 л. Ако се направи въ учебнитѣ окржжия едно раздѣление на категории, ще се яватъ нѣкои мжчнотии, защото може да се онеправдаятъ нѣкои инспектори, които сж стари и опытни учители, като ще се принудятъ да зематъ по-малко отъ другитѣ може би по-млади лица въ други по-горѣ поставени окржжия. Заради това, по-добрѣ всичкитѣ инспектори да иматъ еднаква заплата.

Митропол. Симеонъ: Азъ ще помоля Нар. Събрание, да остави възнаграждението на инспекторитѣ толкова, колкото е предвидено въ бюджета.

Причината, г-да, която ме кара да предложа това на Нар. Събрание, е тѣзи, че азъ до нѣкждѣ знаа всичкитѣ трудове и старания и разноскитѣ, които правятъ инспекторитѣ при изпълнение длѣжността си. На г-да представителитѣ е извѣстно, че инспекторитѣ сж длѣжни 4 пѣти на годината да обиколятъ цѣлия си учебенъ окржжъ. А при сегашнитѣ условия, които срѣща човѣкъ при купуванието, надѣвамъ се, че г-да нар. представители ще се убѣдѣтъ, че ставатъ твърдѣ голѣми разноски при обикалянето.

Така щото, ако се намали заплата на инспекторитѣ, ми се струва, че това ще докара една причина, да се извиняватъ, че немогатъ всѣкога да обикалятъ учебния окржжъ и да надзираватъ училищата. Азъ поне, г-да представители, много пѣти ми се е случвало да се разговарямъ съ нѣкои инспектори, и всѣкога ми сж се оплаквали, че правятъ твърдѣ голѣми разноски по обикалянето учебния си окржжъ. За това, азъ мисля, че Нар. Събрание нѣма да направи злѣ, ако приеме заплатитѣ на инспекторитѣ, както сж представени въ бюджета. Ако има инспектори, които не си изпълняватъ длѣжността добрѣ, тогава можемъ да помолимъ Министерството, да обърне по сериозно внимание на тѣхъ, и да ги замѣни съ други, които да бждатъ по-полезни. Но да се поставѣтъ инспекторитѣ въ такива условия, щото да могатъ подирѣ да се извиняватъ, че заплатитѣ имъ не сж достаточни, да си изпълняватъ своята длѣжноть, ми се струва, че неще бжде добрѣ, и ще повредимъ на самото дѣло, съ което се натоварватъ инспекторитѣ.

Шивачовъ: Азъ напълно съмъ съгласенъ съ Негово Високо-преосвященство, но желателно е, да се избератъ хора по-способни, и които да отговарятъ напълно на своето назначение. Азъ знаа, че има мнозина инспектори, освѣнъ гдѣто не сж способни, но има които не сж извършили нищо и ходѣтъ само по механиктѣ; тѣ нѣматъ понятие даже какво ще каже училище, камоли да бждатъ инспектори. Съгласенъ съмъ да останѣтъ сѣшитѣ заплати, както сж въ бюджета, но Министерството да избере хора способни за тая длѣжноть.

Поповъ: Азъ съмъ съгласенъ да си останѣтъ заплатитѣ както сж били миналата година; но да се помоли Министерството, да ги задѣлжи да ходѣтъ по

често по селата, защото има села, гдѣто не сж видѣли инспектора отъ двѣ години насамъ бѣлъ ли е или черенъ. Именно въ Разградското окръжие се намиратъ такива села.

Д-ръ Иречекъ: Инспекторитѣ сж задѣлжени по печатанитѣ инструкции отъ 1881 год. да посѣщаватъ всѣко училище най малко два пхти въ годината. Но нѣкогашъ е доста трудно да направатъ това, защото сегашнитѣ окръжи сж доста голѣми. Освѣнъ това, ставали сж въ личния съставъ твърдѣ голѣми промѣнения, така щото се е случило нѣкога, щомъ единъ инспекторъ е назначенъ да изпълнява даденитѣ му инструкции, дохождатъ и го замѣнвалъ други и неговата работа оставала несвършена. Това за въ бѣдѣ ще се поправи. Министерството всѣкога се грижи да намѣри за инспектори хора отъ старитѣ и опитнитѣ учители.

Манафѡвъ: Понеже тука се касае до училищното дѣло, то би трѣбвало на твърдѣ широко да се говори; но работата е че времето ни е кжсо и трѣба да бързае. Азъ съмъ на мнѣние, да се оставатъ сжщитѣ заплати на инспекторитѣ, нека бждемъ по щедри за учебното дѣло, но да не бждатъ такива инспекторитѣ, какъвто бѣше тоя въ Севлиево. Той дойдеше въ Габрово само да каже добъръ день и си отиваше, безъ да изучи нѣкои работи по училищата.

Мецовъ: Азъ не се съгласявамъ да се раздѣлятъ инспекторитѣ на категории; нека бждатъ съ сжщата заплата, но да бждатъ хора, каквито трѣба.

Докл. Д-ръ Цачевъ (Чете): 14 инспектори по 5000 л. 70,000 л.

1 инспекторъ (въ Трънъ). 4800 л.

Канцеларски расходи по 400 л.

Комисията мисли, че сж достаточни по 200 л. канцеларски.

Предсѣдателъ: Съгласно ли е Нар. Събрание, да остане за инспекцията на училищата суммата, която е поставена въ бюджета? (Съгласно).

Който не е съгласенъ, да си дигне ржката. (Никой не дига). — (Прието).

Докладчикъ (Чете):

ГЛАВА X.

Врѣменни педагогически курсове. . 8000 л. (Приема се).

ГЛАВА XI.

Пенсия за престарѣли учители или тѣхнитѣ домочадия. 40000 л. (Прието).

ГЛАВА XII.

Едноврѣменни помощи за общински училища и снабдяване бѣдни общини съ черковни книги.

1. За общински училищни здания поставени сж 140000.

Комисията е намѣрила за добръ, да се тури въ бюджета и „поддържанието имъ“, защото може би тия пари не могатъ да се израсходавтъ само за зданията.

Марко Велевъ: Моля господа, въ централнитѣ градища има и правителствени училища и сж по богати, а въ селата не сж въ състояние да си поддържатъ училищата. За това азъ би молилъ, да се предвиди една сумма отъ 200000 лѣва за поддържане на народнитѣ селски училища въ България. Земѣте предъ видъ че има села бѣдни, които сами немогжтъ да си обдържаватъ училищата.

Лазаръ Дуковъ: Ако тѣзи сумма е за всички общини въ княжеството, тя е твърдѣ малка.

Бобчевъ: Третята статья гласи за общински класни училища 30000 лѣва; комисията ги е въскачила на 90000 лѣва. Слѣдователно, като горѣ е казано 140000 лѣва, а за класнитѣ 90 хил.; ми се струва, че е достаточено. (Гласове: достаточено).

Шивачовъ: Тукъ е въпросъ за селскитѣ училища, и вѣрвамъ, че трѣбватъ до 200000 лѣва.

Манафѡвъ: Напротивъ азъ никакъ не съмъ съгласенъ да се отпуска тѣзи сумма; нашия народъ трѣба да привикне, какво значи училище и какво значи знание. Ние сами трѣба да се грижимъ за своитѣ синове; ние трѣба да научимъ нашитѣ селени, сами да се грижатъ за своитѣ училища; инакъ тѣ ще гледатъ всѣкога на правителството. Азъ предлагамъ да не се увеличава тая сумма.

Дуковъ: Азъ незная, до колко ще бжде справедливо, ако се съгласимъ съ г-нъ Манафѡва. Когато се касае до градскитѣ училища, той е твърдѣ щедъръ, а щомъ дойдемъ до селскитѣ, не бивало да се увеличи. Азъ незная, какъ ще научимъ населението само да си поддържа училищата, когато то не е въ състояние. Разумѣва се, че г-нъ Манафѡвъ

не е излѣзълъ по селата, и незнае състоянието на хората.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание за общински училищни здания и поддържания училищата имъ 200000 лѣва? (Гласове: приема) Който не приема, да си дигне ржката. (Никой не дига.)

М-ръ Начевичъ: Тука „за поддържанье“ нѣма, да се махне тая дума, защото тя значи да имъ направимъ здания и да имъ поддържамъ училищата.

Докл. Цачевъ (Чете):

2. За поддържанье бъл. учители въ нѣкои смѣсени окръжия сичко 50000 л.

Комисията ги е оставила пакъ толкова.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание мнѣнието на комисията? (Прието).

Докл. Цачевъ (Чете):

3. За общински класени училища 30000 лѣва. (Прието).

4. За снабдяване общински училища съ учебни пособия 15000 лѣва. (Прието).

5. За купуване черковни книги за бѣдни общини 5000 л. (Прието).

ГЛАВА XIII.

За поддържанье образцови първоначални училища.

1. Четири училища при педагогическитѣ учебни заведения, сирѣчь двѣ мъжки въ Шуменъ и Враца и двѣ женски при женскитѣ гимназии въ София и Търново отъ 1-й Септемврий до 31 Декемврий 1883 год. 12000 лѣва.

Комисията намѣрва за излишни тѣзи 12000 лѣва да се разходватъ за тая цѣль, и за това ги е исчеркнала.

Д-ръ Иречекъ: Въ тѣзи глава XIII се изисква единъ кредитъ отъ 12000 лѣва, за поддържанье образцови първоначални училища при педагогическитѣ училища въ Шуменъ, Враца, София и Търново. Въ тѣзи училища се приготвяватъ учители и учителки. За единъ учителъ, който е излѣзълъ отъ тѣзи училища, никакъ не му стига това, което му е преподавано по теория; той трѣба да види работата на практика, защото главното е, да знае начина, какъ да преподава своитѣ предмѣти, и трѣба да знае, какъ да води умственното развитие на дѣтето. Затова е нужно да има при педагогическитѣ училища

възможностъ за практически упражненія. Това на всѣкъдѣ го има, гдѣто сжществуватъ педагогически училища.

Митр. Симеонъ: Азъ, г-да представители, ще поддържа мнѣнието на г-на Иречка, и ще помоля Нар. Събрание да приеме тѣзи 12 хил. лѣва за такива училища; защото, дѣйствително сж твърдѣ полезни. Азъ отъ опитъ знамъ, че ученици, които сж се приготвили въ педагогическитѣ курсове, излѣзватъ обикновенно съ много добри теории, но на практика слаби. За това Нар. Събрание ще направи много добрѣ, ако приеме, да се отпусне тѣзи сума за тѣзи училища, толкози повече, че не е значително количеството. И тогава ученицитѣ ще може да се приготвяватъ не само по теория но и по практика, и слѣдователно, ще бждатъ по полезни. (Гласове: Прието).

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание сума-та 12,000 лѣва за поддържанье първоначални училища? (Приема).

Който не приема, да си дигне ржката. (Никой не дига)

Докл. Цачевъ (Чете):

ГЛАВА XIV

Книжовни и научни предприятия.

1. Помощи за издаване разни съчинения 15,000 л.

Шивачовъ: Искамъ да кажж само нѣколко думи: Дали има нѣкакви улсовия, когато се преглеждатъ нѣкои книги? Азъ знаая единъ случай, че комисията разгледала е инъ учебникъ по естествената история, Министерството безъ да се съобрази съ мнѣнието на комисията, отпуснало помощъ да се напечати тѣзи книга.

Д-ръ Иречекъ: До сега тѣзи работа е била доста мъчна, защото не е имало учебенъ съвѣтъ. За одобряването на такива ръкописи, които сж се представяли на Министерството, е било доста затруднително, да се намѣри надлѣжний начинъ; защото чиновницитѣ на самото Министерство сж заняти съ административнитѣ работи, и така е трѣбало да се зематъ за тѣзи работа лица отвънъ Министерството, и съ това работата не е могла да стане до тамъ бързо и точно, както трѣба.

За въ бждѣще тѣзи въпроси ще се разгледватъ отъ учебния съвѣтъ, който ще се състави при Министерството.

Шивачовъ: Азъ само напомнихъ това, и г. Иречекъ като не възрази на това, Народното Събрание да помоли Министерството за въ бѣдѣ да не ставатъ такива работи.

Предсѣдателъ: Приема ли Народното Събрание 15000 лѣва за помощи за издавания разни съчинения? (Прието).

Докл. Цачевъ: (Чете);

2. За напечатване словарътъ на О. Неофита 5000 лѣва. (Прието).

3. За педагогически журналъ при Министерството 15000 лѣва. (Прието).

4. Годишна помощъ за Бѣлг. Книж. Дружество 12000 лѣва. (Прието).

Манафъвъ: Това дружество има една извѣстна цѣль, цѣль такъвзи, която едва ли ще бѣде постигната само съ тѣзи 12000 лѣва. Азъ предлагамъ да се отпусне по голѣма сума. (Гласове: Доста е, тѣ не искатъ повече).

Предсѣдателъ: Приема ли се тѣзи сума 12000 лѣва? (Прието).

Докл. Цачевъ: (Чете):

ГЛАВА XV.

Народната библиотека и музей.

1. Старший помощникъ 4200 лѣва.

Комисията намира за достаточно 3804 лѣва. (Прието).

1 Младший помощникъ 3000 лѣва.

Споредъ комисията 2700 лѣва.

Д-ръ Иречекъ: Азъ мисля, че съ 2700 л. ще може да се намѣри способенъ чловѣкъ за помощникъ въ народната библиотека, защото той трѣба да знае и нѣкакъвъ чуждъ езикъ.

Шивачовъ: И на младшитѣ подначалници е толкова.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание за младший подначалникъ да останатъ 2700 л.? (Прието).

1 Писаръ 1800 лѣва; а споредъ комисията 1500 лѣва. (Прието).

Докладчикъ: 2 слуги по 840 лѣва. Комисията намѣрва за достаточно да имъ се даде по 720 лѣва (Прието).

Ст. 2. Купуване и подвързване книги 8000 лѣва. (Прието).

Ст. 3. Събиране и купуване древности и други нѣща за музея 12000 лѣва.

Дуковъ: Ми се струва, тѣзи сума е твърдѣ малка; да я направимъ по голѣма.

Митр. Симеонъ: Азъ, г-да, ще се съглася съ мнѣнието на г-на Дукова, т. е. че трѣба да се допустне по голѣмо количество, като укажемъ, именно на каква цѣль трѣба да се употребѣтъ тѣзи пари. Тука сж поставени 12000 лѣва за събиране и купуване древности и други нѣща за музея. Тука, както виждате, 12 хил. лѣва за тѣзи цѣль сж поставени и ми се струва, че сж достаточни, тѣй като Мин. на Просвѣщението е намѣрило, че такава една сума е достаточна. Но има друго нѣщо. Въ Бѣлгария има много мѣста, подъ които лежатъ много старини, много дрѣвности, камени съ надписи и т. н. т. за издирване на всички тия дрѣвности, азъ не виждамъ въ бюджета на Министерството на Нар. Просвѣщение да е предвидена нѣкоя сума. Азъ знамъ положително, че около Шуменъ и други мѣста въ Княжеството, както на пр. въ Търново, има много дрѣвности, които не сж извѣстни, и за да се приведатъ въ извѣстность, трѣбва да се ископаятъ. За това, би помолили Нар. Събрание, да отпусне 10000 лѣва за археологически издирвания. Тѣзи издирвания ще спомогнатъ да се обяснятъ много тъмни точки на нашата история. За това моля Нар. Събрание да се съгласи.

Д-ръ Иречекъ: Министерството на Нар. Просвѣщение счита за своя задача не само грижата за учебното дѣло, но и старанието за развитието на бѣлгарската книжнина и за научното изслѣдване на страната. То съ голѣмо удоволствие приема всѣко увеличение на кредита, което ще улесни постигането на тая задача. Особенно за археологически издирвания има въ страната още голѣми материяли, които още не сж извѣстни, и които, като се откриятъ обилно и хубаво, ще освѣтятъ миналото на Бѣлгария.

Предсѣдателъ: Съгласно ли е Нар. Събрание да се отпуснатъ за археологически издирвания 10000 л.?

Дуковъ: Наистина, ако се отпуснатъ и 20000 лѣва за тая цѣль, нѣма какво да кажъ; защото тѣ ще хванатъ мѣстото.

Митр. Симеонъ: Азъ моля Нар. Събрание, да отдѣли тѣзи статѣя за събиране и купуване дрѣвности и други нѣща за музея отъ това предложе-

ние, което правя азъ. За първата да си останатъ 12000 лъва, а за археологически издирвания да се отпуснатъ особено 10000 л. (Гласове: Съгласни).

Председателъ: Съгласно ли е Н. Събрание, да се отпуснатъ 10,000 л. особено за археологически издирвания? (Прието.)

Докладчикъ: (Чете) ст. 5. Отопление и канцелярски разноски 2000 лъва. (Приема се.)

ГЛАВА XVI.

„Държавний Вѣстникъ.“

1 Редакторъ-корректоръ споредъ проекта 4200 лъва, споредъ комисията 3804 л. (Приема се.)

1 помощникъ и счетоводителъ споредъ проекта 3000, споредъ комисията 2700 л. (Приема се.)

1 Экспедиторъ 1500, споредъ комисията също.

Бобошевски: Както се намали на другитѣ, трѣба да се намали и на тогосъ.

Шивачовъ: Нар. Събрание има право да смалява, и слѣдователно предлагамъ 1320 лъва.

Председателъ: Съгласно ли е Нар. Събрание, да се смали на 1320 лъва?

Докладчикъ: Единъ стражаръ зима 1200. А единъ експедиторъ трѣба поне 1500 лъва.

Батановски: Азъ не зная, защо комисията настоява на своето предложение; ако е могла сама да заключи, тогава защо пита Нар. Събрание? Щомъ се произнесе Нар. Събрание, тогава трѣба комисията сама да се откаже отъ своето мнѣние.

М. Велевъ: Г-да! Съвсѣмъ се предлага малка плата, азъ предлагамъ 1400 лъва.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание 1400 лъва. (Приема се.)

Докладчикъ: Двама разсилни по 720 л. (Прието.)

Пощенски разноски за чюжбина 600 л. (Приема се.)

Канцелярски, отопление и освѣтление 1000 лъва. (Приема се.)

Д-ръ Иречекъ: Тука при съставянието на бюджета за Държ. Вѣстникъ е станало едно опущение. Въ расходитѣ на вѣстника влизатъ още 1200 фр. за телеграммитѣ отъ Agence Havas, които се печататъ въ всѣкий брой.

Предс. Съгласно ли е Нар. Събрание, както предлага г-нъ Д-ръ Иречекъ, да се отпуснатъ 1200 л. за телеграммитѣ? (Приема се.)

Докл. Глава VII. Личний съставъ на Държ. Печатница: 1 Директоръ 6000 л. Комисията е на мнѣние, да се положи на равна нога съ началници на отдѣлението: 5400 л.

Д-ръ Иречекъ: Азъ мисля, че работата на Директора на Държ. Печатница е поголѣма, отъ колкото работа на единъ Началникъ, затова трѣба и да се плаща по добръ.

Шивачевъ: Като до сега сж били на равна нога Директора и Началника, и получаваха па 6000 л., то като се намали заплатата на одного, трѣба и на другийтъ.

Мин. Грековъ: Азъ мисля, понеже Нар. Събрание се води отъ единъ духъ на справедливостъ, като намалява заплати на едниѣ, трѣба да ги намали и на другитѣ. Но въ този случай, трѣба да зе земе въ внимание предложението на г-на Иречека. Освѣнъ това, че този човѣкъ има много работа, то да имаме предъ видъ и това, че печатницата прилича малко и на търговско предприятие. И много зависи отъ ревността, съ която ще работи онзи човѣкъ, който е тамъ като Директоръ, и отъ неговата способностъ зависи да напредва това дѣло. А за да имате способенъ и ревностенъ човѣкъ въ едно таково предприятие, азъ мисля, че не трѣба за 600 л. да намаляваме заплатата му. Той има сега само 6000 л. и може да получи друга служба съ подобра заплата, защото човѣкътъ е способенъ и тъй ръководи това дѣло много добръ, и полага въ него много усърдие. Затова мисля азъ, че тука Нар. Събрание за 600 фр. нетрѣба да се скъпи. Толкосъ повече, че него не може да сравняваме съ единъ Началникъ на отдѣлението; Директора има повече работа, и ръководи такова предприятие, гдѣто неговий напредъкъ много зависи отъ Директора, който стои на чело на това дѣло. Както въ нѣкоя търговска къща може да има управителъ на кого и 20,000 л. ако се плататъ не сж много, има други нѣкои отъ същото звание, на кого и 5000 да даватъ, сж много. И ако 15 фр. спечели на една страна, на другата ще изгуби 150 фр.

За това г-да, да не сравнявате Директора на Държ. Печатница съ Началници на отдѣленията, защото неговата работа е съвсѣмъ друга. И Нар. Събр. има пълно основание да му остави същата заплата, при всичко че намали на Началници на отдѣление.

Д-ръ Иречекъ: Началници на отъленията сж хора канцеларисти, които работятъ опредѣлени 6 часа, а Директора на печатницата стои на мѣстото си, почти цѣль день отъ заранъ до вечеръ, и когато има много работа, и когато трѣба да се печататъ на бързо разни нѣща, напр. сега за Народното Събрание, много пжти той е длъженъ да стои тамъ и нощемъ; защото въ такива случаи се работи въ печатницата денемъ и нощемъ, и Директора бива постоянно занятъ. Съгласие.

Докладчикъ: Единъ помощникъ 3600 лева.

Бобошевский: Г-да съразмѣрно съ другитѣ плати, трѣбва да се спадне на 3400.

Буровъ: Ако се спадне 10%, той остава 3300.

Председатель: Съгласно ли е Народното Събрание да му се дадатъ 3300 лева. (Приема се)

Докладчикъ: Бухгалтеръ 3600 лева, слѣдователно той ще получава 3300 (Приема се). Единъ факторъ 3840; той е чловѣкъ страненъ и съ контрактъ. (Приема се).

Буровъ: Като е съ контрактъ, тогава неможемъ нищо да смалимъ.

Председатель: Съгласно ли е Народното Събрание, да се приеме заплата на фактора, както е приела комисията? (Приема се.)

Докладчикъ: Подфакторъ 2760 и той е съ такова. (Приема се). 17 словослагатели по 100 до 180 лева мѣсячно всичко 28068 (Приема се). Двама машинъ-майстори по 2160, и тѣ сж съ контрактъ. (Приема се). Единъ печатаръ 1200. (Приема се). 7 работници условени по 210 мѣсечно, тоже подъ контрактъ. (Приема се). Единъ машинистъ 2760 лева, тоже съ контрактъ. (Приема се). Единъ подкладачъ 960. (Приема се). 11 подвързачи по 216 мѣсечно до 1680 лева годишно и тѣ сж съ такова. (Приема се). Единъ литографъ съ условие: 2160 (Приема се). Единъ граверъ 3000 лева. (Приема се). Единъ литографъ печатаръ 1800 лева и той съ такова. (Приема се). Единъ литографъ ученикъ 180 лева мѣсячно (Приема се). Трима слуги при управлението 840 лева до 720. (Приема се).

Буровъ: Моля г-на Докладчика да каже: тѣзи 11 подвързачи, всички ли получаватъ по 216 или само единъ получава 216?

М-ръ Грековъ: 11 подвързачи получаватъ по 216 лева, и що получаватъ по 1680 лева то сж

чираци, калфи и всичко чинатъ 9960 лева (Приетъ).

Докладчикъ: (чете):

ГЛАВА XVIII.

Вещественното поддържане на Държавната печатница. Статия първа. Материялитѣ, заедно съ разноскитѣ по пренасянието имъ, за печатница, книговѣзницата и литографията всички 100,000 лева.

Д-ръ Иречекъ: Тѣзи сума е турена тука по практика, защото когато потрѣбва нѣщо, нужно е да има отворенъ кредитъ. Много пжти трѣбва материятъ да се набави, като букви, книга и пр. и за книговѣзницата трѣбватъ разни нѣща. Заради това тѣзи сума е съставена по направений опитъ и не е удобно тя да се намалява.

Шивачовъ: И азъ се съгласявамъ да остане тази сума, защото зная, че много книги се печататъ, и колкото се похарчи, то става съ оправдателни документи; освѣнъ това печатницата има свой доходъ, който вѣроятно отговаря на расходитѣ.

Щърбановъ: Миналата година не бѣхж назначени за тази цѣль никакви количества, и можела е работата да върви напредъ, а сега въ една година се отпускатъ 100,000 лева. Азъ не зная, нужно ли е на единъ пжтъ да се отпуща таково количество за двата параграфа; достаточное е 30,000 лева.

Д-ръ Иречекъ: Печатницата се е устроила въ 1880 год. съ опредѣленъ годишенъ расходъ отъ 50,000 лева. Подиръ това всички други расходи, колкото бѣхж нужни за печатницата, сѣ земаха съ разрѣшение на Държавний Съвѣтъ отъ приходитѣ на тази печатница като вънбюджетенъ кредитъ. Сега като се състави новъ бюджетъ, трѣбваше да се опредѣли по опитъ тази сума, за да не се зима повече никакъвъ свѣрхсмѣтенъ кредитъ, съ който само се затруднява счетоводството.

Шивачевъ: На мѣсто допълнителенъ кредитъ по добръ е да се опредѣли една извѣстна сума въ бюджета, защото тука има оправдателни документи.

Председатель: Съгласно ли е Народното Събрание, да се отпустятъ 100,000 лева?

М-ръ Грековъ: Г-да! Тѣзи 100,000 лева, тѣ сж капиталъ, съ който ще живѣе тази печатница. Всѣкога трѣбва да се купуватъ букви, мастило, книга и други принадлежности. Сега една печатница, която

има да печата други нѣща и печата за цѣлото Княжество, която печата толкосъ закони, толкосъ бланки за всичкитѣ управления въ Княжеството, азъ не разбирамъ трѣбва ли да ограничаваме количеството книги, които трѣбва да купи? А азъ ви увѣрявамъ, че само книгитѣ, като ги смѣтне чловѣкъ, ще струватъ повече отъ суммата, която предлага г-нъ Щърбановъ. Тѣй сжщо, ако трѣбва на единъ търговецъ жито отъ 100,000 лева, да му направимъ само 50,000 лева, той не може да сжществува. Впрочемъ тази цифра се туря съ опитъ. Ако имахъ държавний вѣстникъ, то азъ можахъ да ви покажа, че два или три пкти миналата година се земаха отъ доходитѣ на печатницата 50,000 лева, и единъ пктъ 40,000 именно за посрѣщане на тѣзи необходими разноси. Слѣдователно тосъ капиталъ се опредѣлява не да се похарчатъ, но тѣ ще влѣзатъ въ кассата пакъ съ извѣстни проценти; защото книгитѣ, които се докарватъ отъ вѣнъ за печатание на държавнитѣ нѣща, или на частни поръчки, тѣ донасятъ пакъ пари, които ще се намѣрятъ послѣ въ кассата. И въ доходний бюджетъ ви ще видитѣ, че въ държавната печатница има приходъ, и тамъ сж предвидени тѣзи 100,000 фр., които печатницата дава съ една ржка а зема съ друга. За това ви увѣрявамъ, че този расходъ е тукъ показанъ, за да има печатницата срѣдства да купи тѣзи книги, и други принадлежности. Тя не може да ги зема на вѣра, или ако ги зема излиза поскъпо. Тоже не може да се зема отъ печатание на печатницата, за да се посрѣщнатъ нейнитѣ нужди; и за туй е поставена суммата, която отъ една страна ще се харчи, а отъ друга страна ще влиза въ приходъ. Отъ тази сума слѣдователно ще има полза, и паритѣ ще сж пакъ въ съкровището.

Докладчикъ Д-ръ Цачевъ: Въ бюджето-проекта за доходитѣ на Княжеството фигурира една сума отъ 303,280 лева доходъ отъ държавната печатница, значи че не може да бжде безъ нищо такова предприятие, и тукъ трѣбва книги и такова.

Д-ръ Иречекъ: Ако намалимъ тази сума, то ще бждемъ принудени, да откриваме пакъ свѣрхсмѣтенъ кредитъ, затова е пд-добро, да се приеме въ бюджета тази цифра. И ако не се расходва, пакъ ще си останетъ въ хазната.

Буровъ: Азъ ще кажа само на г-на Цачева, че да не показва тосъ доходъ, защото ний сме правили

смѣтка за държавната печатница, и прихода съ расхода горѣ доло се затваря.

Предсѣдателъ: Приема ли Народното Събрание 100,000 франка за вещественна поддръжка на печатницата? (Приема се).

Докладчикъ: (Чете). Дополнение и увеличение на печатницата 25,000 лева. Нѣ самия директоръ на печатницата казва, че ако искаме всичко, което е потрѣбно, и което се намѣрва въ другитѣ печатници, тогава е още нужно да се такова тосъ кредитъ.

Предсѣдателъ: Съгласно ли е Нар. Събр. да се приема, както стои въ проекта? (Съгласно).

(Приема се 25000 л.).

Докл. Д-ръ Цачевъ: (Чете).

ГЛАВА XIX.

Статистическо бюро:

Директоръ 7008. Споредъ комисията сжщо.

Бошнаковъ: Директора на статистическото бюро е както главнитѣ Секр. въ М-вата и трѣбва да получава сжщо жалование, както и тѣ или както и предсѣдатели на смѣтната палата.

Бобошевски: Азъ предлагамъ 6000 фр.

Шивачовъ: И азъ мисля, че 6000 сж довольно.

М-ръ Грековъ: Г-да, статистиката е една отъ най новитѣ науки и въ сжщо врѣме наука, която дава възможностъ на едно правителство, да може да рѣшава въпроси на основание на данни, и то математически. На всѣкъждѣ за статистиката се харчатъ голѣми сумми и се търсѣтъ хора специалисти, защото свѣки човѣкъ не може да прави статистика въ една страна. За туй, азъ мисля, ако сравнява Директора на статистическото бюро съ Главнитѣ Секр. въ М-вата, то никакъ не е правилно, защото тѣ не работятъ онова, което работи той. Той въ много отношения даже трѣбва да бжде съ пд голѣмо специално понятие отъ единъ Глав. Секр., въ сжщо време той има пд-вече работа и полага пб-вече трудъ. Нашето статист. бюро, отъ както сжществува, направило е вече доста голѣми услуги на България. Ако вземемъ само преброяванието на населението презъ миналата год., ако вземемъ статистическитѣ данни по търговията, които сж се публикували въ вѣстницитѣ ако вземемъ че статистически сведения за България се пращатъ на всичкитѣ статистически бюра по свѣта и че нашето бюро има сношение съ всичкитѣ статист.

бюра въ известни Европейски държави, това е достатъчно доказателство, че на чело на това учреждение, не можемъ да туримъ всѣкого. За това, чловѣка, който се намѣрва на чело на туй учреждение и който отговаря напълно на своята миссия, къмъ него трѣбва да се покажемъ справедливи и да не му намаляваме заплатата. Главнитѣ Секр. зиматъ 7000 фр. а Директора да зима по малко, никакъ не е възможно; защото, ако се лишимъ отъ услугитѣ на г. Сарафова въ статист. бюро, то нѣмаме другъ Българинъ да туримъ на това мѣсто, но ще трѣбва единъ чужденецъ, а тогава, намѣсто 7000, ще му плащаме двойно количеството. За това моля Н. Събрание, да не намалява заплатата на Директора на статистическото бюро, понеже неговото значение е по голѣмо отъ значението на главний Секр. въ едно М-во. На глав. Секр. Н. Събрание остави 7000, трѣбва да остави и тукъ.

Намѣстникъ на Мин. на Просвѣщението Д-ръ Иречекъ: Директора на статист. бюро, когато се назначи съ Княжеский Указъ, спомѣна се, че той има сѣщия чинъ, както единъ гл. Секретаръ. И както каза г. Грековъ, ние имаме за Директоръ на това бюро единъ мжжъ, който служи за честь на своето отечество и който знае много добръ тая работа. Ако нѣмаме него, трѣбва да се вика нѣкой човѣкъ отъ чужбина, на когото трѣбва да се плаща не сравнено по-вече. Значението на статистическото бюро е твърдѣ голѣмо, защото отъ него получаваме данни които могатъ да ни послужатъ въ всѣко отношение за държавнитѣ работи. Въ течение на тази година ще излѣзне обширенъ резултатъ отъ изчислението на народонаселението въ България и данни за другитѣ нѣща, които ще обнематъ една голѣма книга, и въ нея ще видимъ данни за всичкитѣ общини и за народонаселението по народностъ, вѣра, занятие, възраст и пр. И отъ нея за първъ пътъ ще се узнае съ сѣчкитѣ подробности, какво нѣщо е Българско Княжество. Освѣнъ това има приготвена за печатъ и търговска статистика, сирѣчь всички свѣдения за нѣща, които се внасятъ и изнасятъ изъ Княжеството. И отъ това ще може да се узнае, каква търговия и какви производителни сръдства има страната. За това предлагамъ, платата на Директора на това важно учреждение да си остане, както си е.

Батановски: Да се свали 10 % отъ заплатата,

както приехме за начало.

Манафовъ: Азъ тоже желаяхъ да кажа онова, което каза г. Батановски.

Митр. Симеонъ: Азъ ще забѣлежа на нашия другаръ г. Батановски, че наистина се е породило таква нѣщо да се свалятъ заплатитѣ и на статистическитѣ чиновници 10%, но ние не сме били всѣкога послѣдователни въ това отношение. Защото, колкото помня, бѣше се зело за основа общий бюджетъ, както го представихъ разни М-ва, и казахме да се свали по 10%. И понеже въ бюджета бѣше заплатата на глав. Секретари по 8000 л., то трѣбваше съразмѣрно съ 10% да я оставимъ на 7200; но при всичко това ние направихме 7000, значи че ние сами не сме държали това правило. Г. Грековъ и г. Иречекъ добръ разяснихъ значението на статистическото бюро и достойнството на Началника на това бюро; за това ще бѣде несправедливо, на единъ такъвъ достоенъ чиновникъ да се намали заплатата; но трѣбва да си остане поне толкозъ, както е положено за глав. Секретаръ. (Гласове: съгласни).

Предсѣдателъ: Съгласно ли е Н. Събрание, да се даде на Директора на статистическото бюро заплата 7008 лъва? (Гласове: Съгласно) Който не е съгласенъ, да си дигне ржката. (1 дига).

Докл. Д-ръ Цачевъ: Комисията, като е прегледала публикуванитѣ до сега статистически данни относително до населението, и като го познава на разни мѣста, не може да искаже, освѣнъ че нашата статистика е неточна. Поне колкото за Дръново знамъ, че не е точна.

Бошнаковъ: Тая статистика, която има въ бюрото е отъ 1881 год.; нова още нѣма, а народонаселението се умножава отъ година на година.

Докладчикъ: Единъ Секретаръ 4200. Споредъ комисията 3600. (Приема се).

3 докладч. по 3000. Комисията 2700. (Приема се).

Архиваръ регистраторъ споредъ проекта 2400. Споредъ комисията сѣщо.

Единъ Гласъ: Азъ предлагамъ 2200. (Приема се).

Писци 1500—1800. Всичко 3800. Комисията сѣщо. (Приема се).

Шивачовъ: Да се каже само: писци и расилни, и да остане суммата обща, както остана другадѣ.

Батановски: За директора се премина, а на писцитѣ да имъ даваме 1400—1600 ще бѣде достатъчно.

Бошянковъ: Писцитѣ сж хора съ сърдце и душа, както и ние. За тѣхъ това не е много. Съ 1500 фр. въ София едвамъ може да се живѣе.

Намѣстникъ на Мин. на Просвѣщението Д-ръ Иречекъ: Писцитѣ сж чиновници, които не служатъ постоянно, за това нѣкога числото имъ е по голѣмо, другъ пхтъ пакъ по малко, а правителството иска за тази цѣль извѣстна сума безъ опредѣление подробноститѣ.

Буровъ: За писцитѣ да се препираме за 100 фр. не струва, но като приехме при М-вото на финанситѣ 1700—1400, то да приемемъ и тукъ.

Докладчикъ: Комисията е на мнѣние да се избрише число 2, и да остане просто писци: 3300 л. Колкото ще бжде потрѣбно ще се намѣратъ. (Приема се).

2 Разсилни по 720 л. (Приема се).

Награда на свѣщенници за ведение регистри 15000 л.

Поповъ: Азъ мисля, като приехме законъ за духовенството, и тѣ се тамо удовлетвориша, то е излишно тука.

Митр. Симеонъ: Г-да! Азъ не съмъ противъ, да се заличи тази награда на свѣщенници за водение регистритѣ; ако иска Нар. Събрание да я заличи. (Да!). Но трѣбва да забѣлежъ, че въ тази статия е предвидено именно количеството за печатание нови регистри. За туй трѣбва да се отдѣли това количество отъ възнаграждението на свѣщенниците.

М-ръ Начевичъ: Г-да, истина е, че положението на духовенството сега се поправи, и всичкитѣ свѣщенници по положението си ще получаватъ едно извѣстно жалование. Но тука се дава на тия свѣщенници една особена длѣжностъ, и сж предвидени 14000 лъва; на единъ свѣщенникъ се пада въ година 20—30 лъва за тази добавочна работа, която ще има да върши. Азъ мисля, че има твърдѣ малко такива хора, които работатъ отъ любопитство безъ сѣко възнаграждение. За това съмъ на мнѣние да имъ се остави като насърчение това малко възнаграждение.

Работата не е голѣма. Подиръ въ сжщата сума има и печатание нови регистри. Тѣй че съмъ на мнѣние, тая сума да остане, както си е.

Д-ръ Иречекъ: Азъ тоже съмъ на мнѣние, да се остави, особенно, защото въ началото свѣщенникитѣ трѣба да се насърчаватъ съ възнаграждение, додѣто ведението на тия книги влѣзе напълно въ обичай.

Щърбановъ: Истина, не е голѣма сума, която каза г-нъ М-ръ, че ще се падне 20—30 лъва на свѣщенникъ; ако не бѣше нашето Нар. Събрание осигурило за бждѣще налитѣ свѣщенници, и тѣзи 20—30 фр. щѣха да бждѣтъ нѣщо. Но като сж осигурени, то да остане нуждната сума за печатание регистри, и награда по ведение книги е ненужна. Нашитѣ свѣщенници сж и така добри, и ще изпълняватъ тая своя длѣжностъ.

Докладчикъ: Комисията предлага за награда да се пречъркне, и да остане 2 статия: печатание нови регистри и пр. 7000 лъва.

М-ръ Начевичъ: Казаха ми сега, че за възнаграждение се предполагатъ само 3000 лъва, и остатъка е за печатание регистри. Да остане тука 12000 л. Но азъ пакъ повтарямъ, че е подобрѣ да се оставятъ цѣлитѣ 15000 л. отъ които 3000 л. сж за насърчение на свѣщенникитѣ.

Поповъ: Азъ мисля, ако сж само 3000 л. за свѣщенници, то за тѣхъ нещѣ да бждѣтъ тѣ благодарни. Нашитѣ свѣщенници приематъ на драго сърце този малкъ трудъ да държатъ регистритѣ, безъ да търсатъ възнаграждение за него.

Военный М-ръ Генералъ Каульбарсъ: Г-да! Я Васъ покорнѣйше прошу обратить вниманіе не этотъ вопросъ; потому что для военного вѣдомства эти матрики являются необходимы.

Какъ извѣстно, до сихъ поръ ми должны опрѣдѣлять возрастъ всѣгда только по наружности Комисія опрѣдѣляетъ, если человекъ 25 или 18 лѣтъ и должно заявить, что случаются ошибки, такъ что человекъ, имѣющій лѣтъ 20, признается 15 лѣтнаго.

Когда опрѣдѣляются причины освобожденія, то комиссія должна опрѣдѣлить возрастъ отцовъ, и тогда тоже ошибки возможны. Чрезвычайно трудно опрѣдѣлить если человекъ 55, или 60, или 45 лѣтъ. И это даетъ поводъ огромной массы злоупотрѣбленій, нарѣканій и недовольствій.

Прошу обратить серіозное вниманіе на матрики, которыя для нашей арміи необходимы, и мы не войдетъ изъ вѣснахъ неприятностей, и нехорошихъ вещей. Пока у насъ не будутъ правильныя матри-

ки, до тѣхъ поръ небудутъ и эти дѣла правильныя.

Марко Велевъ: Ний сме вотирали вече за свѣщеници пари. . . . (Шумъ — Не чувасе).

Предсѣд.: Да се произнесе Нар. Събрание.

М-ръ Начевичъ: Казахъ понапрѣдъ, че приехъ свѣдѣния, че 12,000 фр. сж необходими; тѣзи пари ще се върнатъ пакъ въ нашата държавна печатница. Отъ единъ джобъ ще ги извадимъ и въ другия джобъ ще ги дадемъ. Ако за възнаграждение неприемате, то моля за печатание регистри да ги приемете.

Щърбановъ: Противъ числото немогъ да се произнесъ, и било 10 или 12,000 едно си остава. Но азъ настоявамъ да кажъ, че наградата свѣщеницитѣ нѣма да приематъ. Заради туй да не се споменува възнаграждението, и да оставатъсамо: за печатание, прѣписи и пр. число 10 или 12,000 л.; въобще колкото е необходимо.

Докл.: Да се приеме 10,000 лъва. (Приема се).

ГЛАВА XX:

Вещественни расходи на статистическото бюро.

Наемъ на здание 2,500 л.; отопление и освѣтление 800 л.; Покупка на прирѣчни книги, пощенски расходи писменни принадлежности на канцеларията 3,000 л.; Обдержание зданието и мобилирование 3,000 л.; Всичко 6,600 лъва. (Приематъ се.)

ГЛАВА XXI.

Непредвидени разноси на министерството 20,000 л. (Приема се.)

ОТДѢЛЕНИЕ II.

Извънредни расходи.

ГЛАВА I.

Привременнитѣ чиновници при статистическото бюро за обнародвание материала отъ преброяванъето на населението 36,000 л. (Приема се).

ГЛАВА II.

Мобилировка: За самото М-ство 500 л. на Софийската классическа гимназия 10000 л. на Ломската реална гимназия 4000 на другитѣ училища 5000 л. Всичко 19500 лъва. (Приема се).

ГЛАВА III.

Печатание на публикации отъ статическото бюро 10000 л. (Приема се).

ГЛАВА IV.

За обмундирование на разсилнитѣ по вѣдомството на М-ството на Нар. Просвѣщение въ столицата 1560 лъва.

Но тука трѣба да се прибавятъ още 240 лъва, защото се искатъ 1800 л. Единъ отъ рзсилнитѣа е забравенъ. (Приематъ се 1800 л.)

ГЛАВА V.

Квартирнитѣ на чиновницитѣ се уничтожаватъ.

Преосв. Митрополитъ Симеонъ-Прѣславски:

Азъ имамъ да направя едно предложение на Нар. Събрание, и това предложение разбира се, ако желае Нар. Събрание, може да го приеме или да го отхвърли. Азъ казахъ много пжти, че не съмъ ималъ претензии, щото всичко, което предлагамъ, безъ друго да се приеме. Това, което ще направя, правя само по длъжността си.

Предложението е това: да се предвиди въ бюджета на Нар. Просвѣщение една сума отъ 15000 лъва за откривание още на едно духовно училище. Вий знаете г-да! че съ екзархийскій уставъ, когото приехме, положихме на сѣкжде това начало, щото тѣзи, които се полагатъ за напѣдъ за свѣщеници, да бждатъ хора съ извѣстно духовно образование. Това разбира се, е желание на цѣлия народъ, и всички осѣщае нужда, да имаме колкото повече образовани и приготвени свѣщеници. Имаме наистина едно духовно училище Петро-Павловско, но то ми се струва, че е недостаточно да приготви всичкото число на онѣзм млади сили, които трѣба да влизатъ въ духовното звание. Защото както знаете, курсътъ на богословското Петро-Павловско училище е отъ 5 до 6 години, така щото немогътъ въ скоро време да се приготватъ толкось добръ младежитѣ, които могътъ да постъпнатъ въ духовното общество. За това азъ предлагамъ на Нар. Събрание, ако желае, да отпусне 15000 лъва, за да се отвори още едно духовно училище. Азъ съмъ на мнѣние, че трѣба то да има единъ курсъ помалкъ, то е отъ 3 години. Сега гдѣ ще се отвори, ще бжде добръ да се предостави на М-ството на Нар. Просвѣщение, да се споразумѣе съ Негово Блаженство Екзарха, да избератъ мѣсто, въ което да се отвори таково духовно училище. Ако Нар. Събрание желае, да приеме това, ако не желае, може да го отхвърли.

Щърбановъ: Азъ се съгласявамъ на пълно съ предложението, което прави Негово Високопросвѣщенство, щото да бждатъ двѣ духовни училища, но условно ако Негово Преосвѣщенство се съгласи, че туй духовно училище — което би сега приело Нар. Събрание, мисла че ще се приеме, — ще бжде подъ неговия надзоръ и подъ неговото управление. (Ржкоплескание).

Преосв. Митрополитъ Симеонъ-Прѣславски: Благодаренъ съмъ на г-на Щърбанова и на всичкитѣ г-да, които сж посрѣщнали тѣй добръ моето предложение. Колкото зависи отъ мене, разбира се, нѣма да пропусна да представя на Негово Блаженство желание на Нар. Събрание, щото на това училище да се даде едно направление, каквото се изисква за образование на духовнитѣ лица. Но това, което предлага г-нъ Щърбановъ, незная, да ли ще бжде възможно. Ако съмъ близу, ще имамъ не само при сърце това, което желае Нар. Събрание, но по длъжността си още като духовно лице ще се труда да бжде въ добро положение. Но ако съмъ далечъ, неще да имамъ възможностъ да изпълнявамъ тая задача.

М-ръ Начевичъ: Азъ се присъединявамъ къмъ мнѣнието на г-на Щърбанова, и мисля, че Нар. Събрание ще сподѣли моето мнѣние, да се отвори това училище именно въ Варна, гдѣто Негово Преосвѣщенство има постоянно жилище. Моля г-на Министра на Просвѣщението, да земе туй желание на Нар. Събрание въ внимание, като се надѣвамъ че ще се приеме, и да се споразумѣе съ Екзархатъ, да се отвори въ Варна.

Щърбановъ: Туй, което каза, г-нъ М-ръ, и азъ щѣхъ да кажъ. Предполагатъ се двѣ мѣста: или Варна или Шуменъ, и остава на г-да представители, да се произнесатъ. Но Варна ще бжде предпочтително.

Преосв. Митрополитъ Симеонъ-Преславски: Азъ повтарямъ да изразя дълбока признателностъ за това довѣрие, което показвате къмъ мене за това дѣло. Но да се остави въ Варна или Шуменъ, има това неудобство, че тѣзи двѣ духовни училища ще бждатъ твърдѣ на близу. Азъ би желалъ, ако е възможно, това да се отвори некадѣ въ западната частъ на Княжеството, то е, отъ Балкана на самъ. Другояче ще бждатъ двѣ училища твърдѣ на близко, така щото незная, дали ще бжде удобно това. Ос-

вѣнъ това, ако Нар. Събрание настоява на това нѣщо, разбира се, нѣма друго, освѣнъ г-нъ Д-ръ Иречекъ, които присжствова тука при изказванието на това желание, да направи потрѣбното, да се съобщи на Негово Блаженство това желание. Друго едно неудобство има, че нито въ Варна, нито въ Шуменъ нѣма удобни помѣщения, (Гласове: ще се намѣратъ!) така щото ще бждатъ нужни извънредни разноси, да се прави зданието. Азъ съобщавамъ всички тѣзи работи на Нар. Събрание, за да види, че, е много неудобно да се отвори това духовно училище въ моята епархия. Ако бѣше имало помѣщение, азъ би се съгласилъ. (Гласове: ще се намѣри!)

Д-ръ К. Иречекъ: М-ството на Нар. Просвѣщение съ най голѣмо благодарение ще посрѣщне предложението на Негово Високо-Прѣосвѣщенство, ако това се приеме отъ Нар. Събрание, за което нѣма съмнѣние.

За нужнитѣ помѣщения и учители ще може да поразмисли и се постараетъ М-ството, щомъ се приеме надлежний кредитъ, тѣй щото да може въ идущата учебна година да се отвори училището.

Щърбановъ: Относително до помѣщения, тѣхъ ги нѣма готови нито въ Шуменъ нито въ Варна. Но за това правителството ще да земе грижа, да намѣри подобни помѣщения; и заради това настоявамъ на своето предложение, да се отвори това училище или въ Варна или въ Шуменъ.

Докл. Д-ръ Цачевъ: Тогава ще стане: личния съставъ на Варненското 3 класно духовно училище 15,000 лъва. (Приема се).

Има едно предложенье отъ страна на г-на М-стра на Нар. Просвѣщение.

Д-ръ Иречекъ: Вчера при разгѣжданието на нѣкои статии сж се вмѣкнали нѣкои несъразмѣрности. Тѣй на пр. въ Кюстендилското 3 класно училище Директора ще получава по-голѣма плата отъ Директора на 3 класното училище въ Силистра и Цариградъ. Освѣнъ това въ минжлитѣ бюджети сѣкоги Директоритѣ на тия по-малки държавни училища сж получавали сжщата заплата, като първокласни учители при классическитѣ и реални гимназии. Въ това распределение е имало една система. Въ нинѣшното промѣнение ще излѣзнатъ голѣми затруднения за М-ството на Просвѣщението, защото ако платитѣ не сж съразмѣрни, неще има възможностъ да се пре-

мѣстятъ хора отъ едно мѣсто на друго съ по голѣма заплата за повишение, както до сега. И може да се предвиди, че нѣкои отъ тия, които служатъ сега, ще напуснатъ службата, защото платата неще бѣде такава, както е била по напредъ, и особено нѣкои, които сж били по напредъ окръжни управители или сждии, ще поискатъ да минатъ пакъ въ администрацията.

Съ това М-ството на Просвѣщението ще се лиши отъ нѣкои свои най-добри служители. Освѣнъ това платитѣ въ Княжеството и Источна Румелия трѣба да бѣдѣтъ колкото е възможно съразмѣрни, защото по сжщата причина ще може да изгубимъ най-добритѣ хора. За това обръщамъ вниманието на Нар. Събрание още единъ пътъ къмъ тия нѣща, за да се поправятъ, и да се направи съразмѣрно распределение на платитѣ.

Предсѣдателъ: Какъ мисли Нар. Събрание, сега ли да се прегледатъ несъразмѣрнитѣ заплати или на послѣдното четение?

Бошнаковъ: Бюджетарната коммисия да има грижа заедно съ началника на отдѣлението въ М-ството, да намѣри тия несъобразности, и да ги укаже въ послѣдното четение. (Съгласно).

Предсѣдателъ: Отдохъ на 10 минути.

(Послѣ распускъ).

Предсѣдателъ: Засѣданието се открива отъ ново.

Батановски: Г-да представители! Преди вотирането на бюджета, имамъ честь да замоля г-да представителитѣ относително за Босилоградското мирово сждилище което сжществувало и сега се закрива. Тая околия е отъ 62 села, именно отъ Кюстендилъ до Босилоградъ има 6 часа; и нѣкои села отъ сжщата околия сж далечъ отъ Кюстендилъ 14 часа. Трѣбва пакъ да има тамо едно сждилище, защото другояче, ако се затвори ще има голѣми затруднения за населението. За това моля Нар. Събрание, да остави това сждилище както си бѣше до сега. Мисля, че ще се съгласи и г-нъ М-ръ на Правосждието.

М-ръ Грековъ: Г-да представители! Наистина има такова сждилище въ Изворска околия, която остава, и като административна, и като сждебна околия. Азъ имамъ намѣрение да я закрія на основание, че постѣпватъ въ тамошното сждилище само 400 дѣла

въ годината. И като имамъ предъ видъ отъ една страна, че по-голѣмата частъ отъ тѣзи 400 ще се впадѣтъ подъ компетентността на кметовѣтъ, които могатъ по новия общински законъ да рѣшаватъ давии до 60 фр., мислѣхъ, че по добръ ще бѣде ако това сждилище да се закрие. Но, ако има хора, които познаватъ тѣзи мѣстности, и казватъ, че разстоянието е твърдѣ голѣмо, и че ще се представяватъ голѣми затруднения на населението, и ако Нар. Събрание намѣри за добръ, да отпусне потрѣбния кредитъ за откриване на това сждилище, азъ нѣмамъ нищо противъ това, и ще бѣде назначенъ единъ мировой сждия, щомъ имамъ право да отворя това сждилище. Азъ го закрихъ по това съображение, че нѣма достаточна работа.

Шивачовъ: Азъ искахъ да кажа почти сжщо, което каза г-нъ Батановски, че отъ Изворъ до Кюстендилъ има около 6 часа, и до границата 10 часа. И че ще бѣде трудно и несправедливо за жителитѣ отъ тази околия да ходатъ 10—12 часа за сѣка малка давия въ Кюстендилъ.

Азъ имамъ случай да служа въ Кюстендилъ, и познавамъ тѣзи мѣста, и зная че има голѣма нужда за едно мирово сждилище тамо, то азъ моля Нар. Събрание, да приеме да остане въ тази околия сждилището. Г-нъ М-ръ казва, че има само 400 дѣла въ година въ това сждилище; но можеше да се закрие, ако бѣха тѣзи села по близо до градъ Кюстендилъ; но като има разстояние 16 часа, азъ предлагамъ, да се остави въ тази околия мирово сждилище.

Батановски: Колкото за дѣла, що се говори въ тая околия нѣма никакви турски имущества тамъ да се даватъ такрири. Дѣлата се трупатъ най-вече тамъ, гдѣто има турски имущества; а тамъ сж Българе. За тѣзи 62 села е необходимъ единъ мировой сждия.

Марко Велевъ: Тѣзи 62 села сж въ трудно положение; това е жалко. Нетрѣба да се отстранява сждилището отъ тѣзи 62 села. (Съгласни).

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание сждилището въ Изворската околия? (Приема се). Ще се предвиди въ бюджета, когато му дойде реда.

Докладчикъ: Ще докладвамъ бюджета по М-вото на Правосждието.

ОТДѢЛЪ I.

Съдържание на Министра и на личниятъ съставъ на Централното управление.

1). Съдържание на Министра 12000 л. предствителни 3,000 л. (Приема се).

2). Съдържание на личниятъ съставъ при Централното управление.

Главенъ секретаръ 7,008 л. (Приема се).

2). Началници на отдѣленията по 5400 лъва. (Приема се).

1 помощникъ на счетоводителя, както въ М-ството на Финансите 3,300 л.

Буровъ: Има ли го сега?

М-ръ Грековъ: Има, и има много работа по издаване парични искания, защото сѣдилища сж твърдѣ много. Имаме 14 окръжни, 2 апелативни, 1 касационно и 50 и нѣколко околийски сѣдилища, така щото сѣки мѣсець за сѣко сѣдилище трѣба по 3 и нѣкой път по 4 вѣдомости, то излизатъ около 250 до 300 вѣдомости. Тази работа дохожда да се претрупва изведнѣжъ; и моя бюджетъ е доста дебѣлъ и за сѣка глава се държи особена текуща смѣтка, за да се знае, колко е похарчено за сѣки параграфъ. Тѣй щото е потрѣбенъ единъ помощникъ на счетоводителя, понеже споредъ свѣдѣнията, които имамъ, единъ счетоводителъ самъ не може да върши всичката работа, защото има много учреждения, и трѣбва много смѣтки за сѣко учреждение отдѣлно. Това го имало понапрѣдъ и сега е потрѣбно.

Докл. Д-ръ Цачевъ: 1 Помощникъ на счетоводителя 3300 лъва. (Приема се).

2 подначалници старши по 3600 лъва. (Приема се).

2 подначалници младши по 3000 л.

Буровъ: Азъ мисля че сж излишни.

М-ръ Грековъ: Азъ нѣма да се противя, ако се унищожатъ. Защото мисля, че 2 началници и 2 подначалници могатъ да свършатъ работа въ моето М-ство.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание, да се унищожатъ? (Приема се).

Докладчикъ: Регистраторъ 2160 л. (Приема се).
Архиваръ 2700 л., както въ другитѣ М-ства. (Приема се).

Помощникъ архивара 1500 л.

М-ръ Грековъ: Азъ ще моля за помощникъ архивара да остане 1800 лъва. Защото има писари

въ М-ство, които получаватъ 1800 лъва. И помощникъ архивара трѣба да има въ Министерството едно такова мѣсто, за да се даде напредѣкъ отъ писаръ, който получава 1500 лъва, да може да напредне, и съ това да се насърчаватъ чиновниците. Толкостъ повече, че той има повече работа, отъ колкото единъ писаръ, защото трѣба да помага на архивара да нарежда дѣлата. Другояче не ще могатъ да се намѣратъ хора, тѣй както въ други М-ства на писаритѣ се плаща по 1800 лъва.

Докладчикъ: Въ другитѣ Министерства се вотираше по 1700 л. за помощникъ архивара. (Приема се).

Литографчикъ 1200 л. (Приема се).

Писари и писци 12360 л. (Приема се)

Разсилни 2640 л. (Приема се).

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание втората статия отъ I. глава така, както я предложи комисията. (Приема се).

М-ръ Грековъ: Да не стане нѣкоя погрѣшка, защото комисията не предлагаше унищожението на 2 ма младши подначалници; така щото да се спомене, че се унищожаватъ тѣзи 2 младши подначалници. (Съгласно).

Докладчикъ: Да, тии сж зачеркнати.

ГЛАВА II.

Същественнитѣ разности на централното Управление.

За командировки, на чиновниците при Министерството на Правосѣдието по дѣлата на службата 10000 л.

М-ръ Грековъ: Относително този параграфъ, има да забѣлежя, че споредъ справката, по тази статия миналата година били похарчени 18453 фр. Наистина тогава е имало ревизия, за която се похарчиха доста пари; но какъ да е, да не се страхуваме да не останемъ въ дефицитъ; за това моля Нар. Събрание, да прибави нѣщо, може би 3—4000 фр. Ако артиса, пакъ ще остане въ кассата.

Предсѣдателъ: Какво е мнѣнието на Нар. Събрание?

Щърбановъ: Ако е възможно да остане сжщата цифра; и въ случай, че недостигне, може да се допълни отъ непредвидени разности.

Шивачовъ: Колкото помня, и до сега тѣзи пари се харчили само съ оправдателни документи, и

за това нетръбва да се скъпимъ съ 4000 л. Подобрѣ тука да се предвиди толко, колкото потрѣба, за да неставатъ постѣ дълги и широки пренасяния кредити, и даже причина за запитвания.

Поповъ: Като има непредвидени, може отъ тамъ да се похарчатъ.

Лазаръ Дуковъ: Азъ се съгласявамъ съ г-на Шивачова, тука да придадемъ нѣколко хиляди франка, понеже имаме предъ видъ непредвидени да неостанатъ.

Шивачовъ: Непредвидениятъ сж за други нѣща. Тука е работа за командировки; г-нъ Дуковъ не ме е разбралъ. Непредвидениятъ сж съвършено друга работа.

М-ръ Грековъ: Г-да представители! Азъ ще забѣлежж само на Нар. Събрание, че непредвидениятъ сж много намалени сравнително съ миналиятъ години. И разумѣва се, че непредвидени разноски сж сѣкоги потрѣбни въ едно М-ство, защото може да се случи въ едно сѣдилище, да се натрупатъ работи, и да стане нужда, да се прибавятъ и пр. 2-ма писари. Отъ друга страна може нѣкой чиновникъ да се отстрани отъ длъжността си и да се тури другъ на негово мѣсто. Послѣ сѣда го оправдае, и споредъ закона за чиновници трѣбва да му се заплати, както се случи тази година на 2 или 3 мѣста; и за такъвизъ трѣбва да се зематъ пари отъ непредвидени сумми. Сега ако бжджтъ повече, отъ колкото трѣбва, може да се пошлени суммата за командировки отъ тѣхъ; но понеже непредвидениятъ сж доста малки, страхъ ме е да не останжтъ кжси тамъ и тука. И тѣй като миналата година се похарчиха по тази статия около 18000 лъва, то мисля, че Нар. Събрание нѣма да събрка да прибави 3000 фр. и ако не се похарчатъ, оставатъ пакъ въ хазната.

Предсѣдатель: Приема ли Нар. Събрание за командировки на чиновниците въ Министерството на Правосѣдието 13000 фр.? (Приема се).

Докладчикъ: За прогони, и дневни пари на лицата, които се назначаватъ на длъжностъ или премѣставатъ отъ едно мѣсто на друго, както и за пренасяние архиви и други подобни разноски 5000 л.

М-ръ Грековъ: Миналата година се похарчиха 6812 лъва. За това ще моля Нар. Събрание да направи тази сума 7000 лъва. Защото премѣствания на чиновници съ новото разпредѣление на сѣдилища въ началото на организацията сж доста

голыми, и трѣбва да се платятъ пжтни разноски споредъ закона.

Бошнаковъ: Съгласно съ закона за отчетността може да се земе отъ една статия на друга, за да се добави. Да пристжпимъ на дневния редъ. (Добрѣ).

Докладчикъ: За прогони и др. 5000 л.

За наемъ на зданието 6500 л.

Отопление и освѣтление 1200 л.

Канцеляреки разноски 3500 л.

Телеграмми и посылки по пощата 3000 л.

Напечатвание на разни книжя 3000 л.

Сдържание на мобили 500 л.

Покупка на разни закони, юридически вѣстници и други; и за купувание нѣкои книги за библиотеката на М-ството 1500 л.

Предсѣдатель: Приема ли се II-та глава отъ 2 до 9 статия? (Приема се).

Докладчикъ: Кассационно сѣдилище. Предсѣдатель 10008 л.; Подпредсѣдатель 8004 л.; 6 членове по 7200 л.; 2 секретари по 4008 лъва; 2 подсекретари по 2700; архиваръ 2004 л.; регистраторъ 1800 л.; прокуроръ 9000 л.; помощникъ прокурора 7200 л.; секретаръ прокурора 2400 л.; 2 писари по 1200 л.; писци 2 по 1000 л.; 2 разсилни по 720 л. — Мнѣнието на комисията е, на членоветъ да се намали платата на 7000 лъва, която е сега 7200; послѣ прокуроръ да се тури 8004, и сега е турнатъ съ 9000 л.; помощникъ прокурора 7000, сега е 7200 л. другитѣ плати да останатъ, както сж предвидени въ бюджета.

М-ръ Грековъ: Тука наистина на членоветъ сж прибавени по 200 лъва; но ето по какви съображения:

Ако земемъ бюджета отъ миналата година по Министерството на Просвѣщението, ще видимъ, че има въ нѣкои мѣста доста голѣма несъразмѣрностъ въ заплатитѣ. На пр. има мѣста които, стоятъ по доле, и които иматъ по голѣма заплата, така щото, когато дойде време да напредне този челоуѣкъ, то му се намалява заплата. Тѣй на пр. предсѣдателятъ на Окр. Сѣдъ получава 5000 л.; и членоветъ на апелативнитѣ сѣдилища сж имали само 4800 л. Тѣй щото ако напредне предсѣдателя отъ окр. сѣдъ за члена на апелативенъ сѣдъ, намалява му се заплата, и имаше мнозина които, се отказваха отъ такова повишение. Сжщо е съ членоветъ на кассацията.

Председателя на апелативното сдилище получава 7000 л., а членове на касацията тоже 7000. Така щото председателя на апелативното сдилище да стане членъ на касацията, той, относително заплатата не печели нищо.

Именно за да има разлика между заплатитъ на председателя на апелативния сждъ и членоветъ на касацията, за да може, когато напръдва въ степенъ, да напръдва и въ заплатата, прибавихъ 200 лъва въ годината на членоветъ въ касацията.

Председателъ: Комисията съгласява ли се съ мнѣнието на г-на Министра слѣдъ даденитъ обяснения?

М-ръ Грековъ: Колкото за прокурора на касацията сравнително съ други служащи, мисля, че трѣбаше да му се прибави нѣщо заплата. Наистина има доста много работа, трѣба да се занимава и съ 2-тъ отдѣления на сжда, и трѣба да ходи въ общи събрания на сжда. Така щото азъ мисля, че не е несправедливо, ако му се остави заплата, както е предвидена. Толко повече, че тука въ столицага е живота много по скъпъ, отъ колкото на други мѣста, и Нар. Събрание трѣба да направи разликата между чиновницитъ въ Столицата и вънъ. А за единъ прокуроръ отъ касация 9000 л. не сж много. За това моля да се приематъ тѣзи заплати на касацията, както сж предвидени тука; защото азъ много подробно съмъ глѣдалъ бюджета, и съмъ го направилъ, коякото е било възможно по справедливо. И като мислимъ, че е справедливо, което съмъ турилъ въ бюджета, моля да го приеме.

Марко Велевъ: Познато е, че върховното сдилище въ София е единичко, и освѣтъ него другъ въ България нѣмаме. За това съмъ на мнѣние, да се не намаляватъ, а настоявамъ да си останатъ платитъ, както сж поставени въ бюджета.

Буровъ: Азъ одобрявамъ онова, което твърдѣ добрѣ е направилъ г-нъ М-ръ, щото на председателя на апелативно сдилище е турилъ 2—300 лъва по малко. Но като приехме за принципъ да се свалятъ платитъ на чиновницитъ съ 10 %, то трѣбваше да се снематъ тѣзи 10 % и на председателя както и на членоветъ на касационенъ и другитъ сдилища. Но понеже председателътъ ще остане, то на подпредседателъ и на членоветъ трѣба да се снесе 10 % и намѣсто 7200 л., да се тури 6,900 лъва.

М-ръ Грековъ: Господа Представители! 6900, ако турите, то ще каже 300 лъва разлика за сѣки членъ и за 6 члена прави така 1800 лъва разлика; то е само, да се каже, че сте свалили платитъ. Азъ ви увѣрявамъ, че такива дребни смѣтки да правите това не е въ полза на дѣлото, и най убѣдително ви моля, да не намалявате заплатитъ на чиновницитъ на М-ството на Правосъдието, защото никоѣ пжтъ не сж били тѣй високо, както заплатитъ на другитъ учреждения. Разносикитъ по сдилищата се показватъ голѣми, но това нуждата го докарва, и познато е на сѣкждѣ, че сжда не може да се повѣри на едно или двѣ лица. Това начало е прието, че за да може да се даде по голѣма гаранция за добро рѣшаванне на дѣлата, числото на сждиитъ трѣба да се уголѣмява. И колкото е по високо сдилището, толкосъ по голѣмо е и числото на сждиитъ. Заради туй излиза, че сдилищата че твърдѣ много коштуватъ. Но заплатитъ сѣки пжтъ били държани въ границитъ на дѣйствителна мѣрка. И да се намаляватъ платитъ на членоветъ отъ касацията съ 2 или 300 лъва, то е такава малка работа, че азъ мисля, Нар. Събрание не трѣба да се спира на такива малки въпроси.

И азъ предлагамъ, да се остави тѣй върховното касационно сдилище, което е най горно учреждение по сждебното вѣдомство, както е предложено въ бюджета. Ако сравните платитъ на касационний сждъ съ заплатитъ на най върховно учреждение по администрацията на Държавний Съвѣтъ, ще видите една доста голѣма разлика между едно и друго. Слѣдователно трѣба да си остане, както си е.

Думата ми не е, че трѣба да съществува разлика между едното и другото, но че разликата е съвършено равномерна, и не трѣба да става по голѣма, отъ колкото си е.

Буровъ: Да се даде на членоветъ отъ касацията 7000 лъва не е значително число 200 лъва. Ако приемемъ 7200 л., то значи, че сме онеправдали другитъ чиновници, както и Държ. Съвѣтъ, на които свалихмъ 10 %.

Попповъ: Ако искаме да вървимъ по принципа, който приехме, и да намалимъ 10% трѣба на членоветъ отъ касацията да се даде 6500 л. Но, понеже касацията е единствено върховно сдилище въ Кня-

жеството, да се съгласимъ съ комисия на 7000 л. и да минемъ на дневенъ редъ.

М-ръ Грековъ: Азъ забѣлихъ, че тѣзи 200 фр. турихъ само, защото има нужда когато се повиши единъ чловѣкъ въ степенъ, да има повишение и въ заплатата. Предсѣдатель на апелативно сѣдилище има 7000 л., а членове на касацията да земаатъ тоже 7000 л. тогава какво е то повишение, ако е заплатата съща? Имено тѣзи съображения сж ме накарвали на нѣкои мѣста да намалѣ, и на други да увелича платитѣ. Единъ предсѣдатель на апалативно сѣдилище да турите подолу отъ единъ главенъ секретаръ въ едно М-ство, това е несправедливо.

Заради това ви моля, да направите тази разлика заради 1200 фр. и да развалите цѣль единъ системъ, който се основа тѣй, за да може заедно съ повишението на службата да се поувеличи и заплатата. Азъ мисля, че съ това ще докарате, на сѣки начинъ повече вреда, отъ колкото полза.

Батановски: Каква е длъжността на предсѣдателя или прокурора, или члена, това го гледа Министра, а спроти работата туря и чловѣци. Но ний трѣбва да смалимъ и на предсѣдателя 10%: отъ 10080 на 9000 лѣва.

Попповъ: Г-нъ М-ръ каза, че трѣба да бѣде равномѣрно съ апелацията. Ако намалимъ подолу, то да бѣде равномѣрно.

Стефанъ Х Добревъ: Г-нъ М-ръ каза, че понапредъ сж имали 7000, и сега пакъ 7000 л. Имаше хора, които били М-стри и получавали 12000 фр. и сега земаатъ 8000 фр. и трѣба да сж задоволни.

Бошняковъ: Истина, че предсѣдательтъ на апелацията зема тази сума 7000 л.; но неговата длъжностъ не е помалка, отъ колкото длъжността на членъ при касацията. Азъ би желалъ да се каже: ако не 7200 л. то понѣ 7008 лѣва, както гласувахме платата за главнитѣ секретари въ разни М-ства.

Предсѣдатель: Желателно би било да се произнесе Нар. Събрание, или г-нъ докладчикъ на комисията да каже, каква заплата е предвидена отъ бюджетарната комисия за предсѣдателя и подпредсѣдателитѣ.

Докладчикъ: (чете):

Предсѣдатель 10008 лѣва; подпрѣдсѣдатель 8004 л.; подсекретари по. 2700; членове по 7008 л.; секретари по 4008 л.; подсекретари по 2700 л.; архиваръ 2004; регистраторъ 1800 л.; прокуроръ

8004 л.; помощникъ прокурора: 7008 л.; секретаръ прокурора 2400 л.; 2 писара по 1200, писци 2 по 1000 л.; разсилни 2 ма по 720 лѣва.

Предсѣдатель: Приема ли Нар. Събрание заплатитѣ на касационний сѣдъ, както ги предлага комисията? (Приематъ се). Който не приема да си дигне ржката. (Единъ диѣа).

Докладчикъ: Материални разноси на касационний сѣдъ.

Наемъ на зданието и приспособление 5200.; отопление и освѣтление 800 л.; канцелярски разноси 1500 л.; Телеграмми и посылки по пощата 200; съдържание на мобили 200; за напечатване на разни канцелярски книжя и рѣшенията на Върховний касационенъ сѣдъ 2000 л.; за покупки на разни закони, юридически и други правителствени вѣстници 500 л.; всичко, 10400 л. (Приема се).

ГЛАВА IV.

Апелативнитѣ сѣдилища. §. 1. Съдържание на личнийтъ съставъ на Софийский апелативенъ сѣдъ. Предсѣдатель 7008 л.; подпредсѣдатель 6000 л. 3 членове по 4800 л.; 1 секретаръ 2700 л.; 2 подсекретари по 1952 л.; архиваръ 1952 л.; регистраторъ 1800; прокуроръ 6000 л.;

Помощникъ прокурора 4800 л.;

Секретаръ прокурора 2100 л.;

Разсилни при прокурора 720 л.;

Писари и писци при сѣдѣтъ 3120 л.;

2 Разсилни при сѣдѣтъ по 720 л. = 1440 лѣва.

М-ръ Грековъ: Г-да! и тука ще направя сжщата забѣлѣжка. Членовѣтъ на апелативнитѣ сѣдилища наистина сж земали 4800 лѣва миналата година. Но земете бюджета, и ще видите, че има много предсѣдатели на окр. сѣдилища, които сж земали по 5000 и по 5400 лѣва. Сега единъ предсѣдатель на окрѣжний сѣдъ, какъ може да го назначи чловѣкъ членъ въ апелативенъ сѣдъ, когато заплата на мѣсто да се увеличи, тя съ такова повишение на степенѣта се намалява съ 2400 фр.

Именно по тази причина турямъ 5200 лѣва на членовѣтъ на апелативното сѣдилище, за да може сѣкий пжтъ да се премѣства единъ предсѣдатель на окрѣжнийтъ сѣдъ за члена на апелацията, и слѣдователно да се повиши и въ платата. Това нѣщо съмъ направилъ, за да приведѣ въ системъ платитѣ. Освенъ

това, знаете, че разноси въ столицата сж поголѣми отъ колкото на други мѣста. Следователно единъ председателъ на окръжния сждъ, който е земалъ въ Русчукъ, Варна или Търново 5000 лъва, да го превѣдъ въ София а членъ на апелативний сждъ за 4800 лъва, никой пътъ нѣма да се съгласи.

По крайней мѣрѣ трѣбва да му се даде 100 или 200 фр. повече, отъ колкото е зималъ тамъ. За да може да се каже, че напредванието е иерархическо, и същевременно, че неспредва и по заплата, за това настоявамъ по най формаленъ начинъ да приемете заплатитѣ за апелативнитѣ сждилища, както сж поставени тука. Защото съ такива икономии отъ 1000 или 500 фр. Нар. Събрание не прави никаква услуга на съкровището; защото сички тѣзи икономии на край бюджета ще намѣрите 5-или 10000 лъва. И съ това разваля се сичкия системъ, по които е нареденъ бюджета, за да има разлика въ заплатитѣ съобразно съ иерархическа разлика помежду чиноветѣ на различни чиновници. За това настоявамъ по най формаленъ начинъ да ненамалявате заплатитѣ. На 3 члена по 300 лъва прави всичко 900 лъва. За туй ли остана работата? Когато азъ настоявамъ, и Нар. Събраане да рѣши да направи 900 л. икономия, то азъ го намирамъ съвършено неумѣстно, и моля да не го направитѣ, защото то неще бжде друго нищо, освенъ да се каже, че искаме да правимъ икономия, и между тѣмъ ще се разбърка цѣлий системъ, по който съмъ наредилъ бюджета.

Докладчикъ: Комисията приема предложението на г-на М-стра.

Попповъ: Г-нъ М-ръ каза, че председателитѣ на окр. сждилища нещѣли да приематъ назначението за членове. Да не се бои, защото и на тѣхъ ще намалимъ. (Веселостъ).

М-ръ Грековъ: Азъ ще уверя г-на Попова, че неможе да се намали платата на единъ председателъ на окр. сждъ помалко отъ 4800 л., защото единъ председателъ за Софийски окр. сждъ съ 4800 нѣма да намѣрите, — понеже трѣба да плати 1200 фр. кирия за къща. Това трѣбва да има предъ видъ и Нар. Събрание, и когато М-стра настоява на едно нѣщо, той има и причина за това. Тѣзи пари невлизатъ менѣ въ джоба, но азъ ви моля за полза на дѣлото, и моля Нар. Събрание, да земе това въ внимание.

Попповъ: Каза се, че сж всички на единъ степенъ; има второ — и трето степенни; тѣй чешѣкоги може да напредватъ; и може да се зематъ отъ второстепеннитѣ.

М-ръ Грековъ: А председателитѣ на първостепеннитѣ сждилища нестрѣба ли да напредватъ? Трѣба ли тии да останатъ заковани на мѣстото? А като напредватъ въ степенъ, трѣбва да напредватъ и въ заплата.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание за членоветѣ на апелативний Соф. сждъ по 5208 лъва? Който не приема да си дигне ржката. (Меншество дига). Значи, че Нар. Събрание приема за членоветѣ на Соф. апелативно сждилище по 5208 лъва. Оставатъ да се гласуватъ суми за председателя, подпредседателитѣ, секретара, подсекретара, архивара, регистратора, прокурора, помощника прокурора, секретара прокурора, разсилнии писаръ и писци. Приема ли Нар. Събрание тѣзи суми, както сж положени въ бюджета. (Приема). Който неприяема да си дигне ржката. (Никой).

Батановски: Азъ виждамъ тука всичко се приема, както е изложено въ бюджета. За какво го негласуваме цѣлъ?

Председателъ: Моля г-на Тричко Батановски, да не ми се сърди.

Батановски: Тогава подобрѣ да се напише цѣлъ бюджета.

Председателъ: Какъ да направя? Така се произнесе Нар. Събрание.

Докладчикъ: § 2. Материални разноси за Соф. апелативенъ сждъ. Наемъ за здание и приспособление 5,000; Отопление и освѣтление 500; Канцеларски разноси 800; Телеграмми и посылки на пощата 250; Съдържание на мобили 100; За печатание разни канцелярски книжа 900; за исплащание правителствени вѣстници и покупка на разни закони 400 лъва. Всичко 7,950 лъва (Приема се.)

Съдържание на личния съставъ на Руссенский апелативенъ сждъ. Председателъ 7,008 л; Подпредседателъ 6,000 л; и 8 членове по 5,208; 2 секретара по 2,700; 4 подсекретара по 1,950 л; архиваръ 1,950; регистраторъ 1,950; прокуроръ 6,000; помощници прокурора 2 по 4,800; тука сж турнати 2-ма, комисия намира единъ за достаточност; секретаръ прок. 2,100; разсилни 3-ма по 720 л. — 2,160 л.

Буровъ: Азъ предлагамъ на Нар. Събрание, да

се платятъ на личния съставъ на апелативенъ съдъ въ Руссе слѣдующитѣ съдържания. Предсѣдателъ 6,300 л.; подпредс. 5,400; на членоветѣ по 4,800; секретаръ 2,400; подсекретаръ 1,800; архиваръ 1,800; регистраторъ 1,600; прокуроръ 5,400; помощникъ прок. 4,200; секретаръ 1,800; разсилни, писци както сж въ бюджета. (Съгласие).

М-ръ Грековъ: Г-да представители! Азъ найсетнѣ ще да забѣлѣжа само едно нѣщо: че желателно би било, щото заплатитѣ помежду 2-тѣ апелативни сѣдилища да не бѣдѣтъ различни. Защото въ интереса на служба е много често, да може да се мѣсти единъ членъ отъ едно сѣдилище въ друго. И тогава, когато премѣстваме единъ членъ, който служи въ едно апелативно сѣдилище, дѣто заплатитѣ сж повисоки, той нѣма да приеме на драго сърце, или съвсѣмъ ще се откаже да отиде въ апелативното сѣдилище, гдѣто заплатата е помалка; но ако народнитѣ представители только се водятъ отъ това начало, че въ Русчукъ разносцитѣ сж помалки отъ колкото въ София, то е нѣщо, което ми е неизвѣстно, тогава може найсетнѣ да се намѣри единъ видъ възнаграждение въ по малкитѣ разноси, които ще има единъ членъ въ Русчукъ сравнително съ единъ членъ, които ще да живѣе въ София. Но азъ исказвамъ още веднѣжъ, че отъ това нѣщо могатъ да произлѣзатъ нѣкои мъжнотии, които би могли много лесно да се избѣгнатъ, ако би останали заплатитѣ еднакви.

Манафовъ: Въ отговоръ на г-на М-стра ще кажъ, че именно въ квартиритѣ има грамадна разлика; и вѣрвамъ, че съ това намаление ще направимъ на г-на М-стра една услуга. Ако единъ членъ въ апелацията въ София не изпълнява както трѣбва своята длѣжностъ, той може да се премѣсти въ Русчукъ, и отъ тамъ М-ра да земе поприлежниятъ, да го намѣсти тука въ София. Съ туй М-ство ще има сѣкоги срѣдство за насърчение.

Буровъ: На г-на М-стра ще кажъ, че като има предъ видъ, да има способни хора, той е длѣженъ да ги защитава. Но дневната камара има предъ видъ да се снематъ платитѣ на всичкитѣ чиновници. Предшнитѣ камари бѣха камари отъ чиновници, и тѣ си управиха платитѣ сами. За туй моля Нар. Събрание, да се съгласи съ нашето предложение.

Предсѣдателъ: Както се вижда, има разлика

помежду предложението на г-на Бурова и комисията. Въ такъвъ случай азъ бихъ желалъ да се произнесе Нар. Събрание, кое предложение ще предпочита. (Гласове: На Бурова!)

Буровъ: (Чете още веднѣжъ своето предложение. Виждъ погорѣ).

Шивачовъ: Г-нъ Буровъ да не забрави, да има разлика като туря на членоветѣ 4,800 л. (Буровъ доволно е!)

М-ръ Грековъ Въ Руссенското апелативно сѣдилище има 2 отдѣления. Въ София има единъ прокуроръ и иска 1 помощникъ, понеже тукъ е едно отдѣление само. Прокурорътъ въ Руссе трѣбва да има два помощника за сѣко отдѣление по единъ.

Поповъ: Азъ мислѣ, че двоица стигатъ: единъ прокуроръ и единъ помощникъ.

М-ръ Грековъ: Нестигатъ. То остава на М-стра да разгледва числото на чиновници, защото азъ не турямъ чиновницитѣ, гдѣто нетрѣба, на дѣто службата го изисква. Подобрѣ ли е, да се отлагатъ дѣлата на хората, защото нѣма прокуроръ? (Съгласие).

Докл: (Чете § 3 споредъ предложението на г-нъ Бурова. Виждъ погорѣ.) (Приема се).

Ст. Х. Добревъ: Виждамъ въ Русчукското апелативно сѣдилище 8 члена, и виждамъ, че има 2 отдѣления. Азъ бихъ желалъ, щото едно отдѣление да се премѣсти въ Търново.

М-ръ Грековъ: М-ството не може да се съгласи по никакъвъ начинъ, защото тука се доказва, че 2 апелативни сѣдилища стигатъ. Ако се отдѣли въ Търново едно отдѣление, то какво трѣба да кажатъ Варненци и Шуменци. Отъ Варна може да има повече дѣла въ апелация, отъ колкото отъ Търново. Освѣнъ това безъ нужда е да се разисква това. И г-нъ Хаджи Добрева, който настоява да се списатъ 300 фр. не го е грижа да се увеличатъ расходитѣ въ Търново съ 45000 фр. въ година.

Предс.: Моля, да се произнесе Нар. Събрание относително предложението на г-на Бурова.

Приема ли Нар. Събрание съдържанието за личния съставъ на руссенското апелативно сѣдилище, както го предлага г-нъ Буровъ? (Приема се). Който не приема да си дигне ръката. (Никой не дигна).

Докл. Д-ръ. Цачевъ: §. 4. Материални разноси за Руссенския апелативенъ съдъ: Наемъ на здание и приспособление 3000; Отопление и освѣ-

тление 700; Канцелярски разноси 1000; Телеграмми и посылки по пощата 350; Мобели 140; за напечатване разни канцелярски книжа 1200; за исплащане на правит. вѣстници и за покупка разни закони 600. Всичко по гл. IV § 4 6990 л. (Приема се).

ГЛАВА V.

Окръжни сѣдилища отъ 1. разредъ.

Съдържание личний съставъ на Софискиѣ окръженъ сѣдъ. Предсѣдатель 5040 л.; Подпрѣдс. 4008 л.; 4 члена 3600 ;

2 допълнителни членове по 3096 ;

3 Сѣдебний слѣдователи по 4008 л;

4 Сѣдебни пристави по 2100 л;

Секретаръ на сѣдѣтъ 2700 л;

2 подсекретари при сѣдѣтъ 1952.

Въ проекта сж 3-ма; комисията ги направи двама.

1 регистраторъ 1800; архиваръ 1952; разсилни 4 по 720; писари писци 6600 л; прокуроръ 4008; 2 помощника прокурора по 3600; 1 секретаръ прок. 1952; писци 780; разсилни 720; нотариусъ 3600; секретаръ при нотар. 1952; писецъ 780; разсилни 720; расилни при слѣдователя 3 по 720—2160; 3 писци по 780 л—2340; дневни на сѣдебнитѣ засѣдатели по 3 и 6 льва на день 7200 л.

Тука комисията намира, че на сѣдебнитѣ засѣдатели е твърдѣ малко по 3 льва.

Бобчевъ: Понеже сѣдебнитѣ засѣдатели не сж всѣкога отъ града, то нѣкои отъ тѣхъ ще правятъ и по голѣми разноси. Напр. сѣдебний засѣдатель, които дохожда отъ вѣнка, трѣба да трѣси конь и съ конь да дойде въ града на хана, като остави своята работа; слѣдователно, на тѣхъ трѣба да се плаща повече. Заради това, комисията е предвидѣла на външнитѣ сѣдебни засѣдатели повече, а на вътрѣшнитѣ отъ града по малко.

Мецовъ: Ако правимъ така, значи Нар. Събрание иска да се отхвърлятъ за напредъ 10%, които рѣшихме да се смаляватъ на столичнитѣ чиновници; а на външнитѣ по 15%, което бѣхме рѣшили, значи, че Нар. Събрание не е въ състояние да го поддържа. Ние рѣшихме, на тукашнитѣ по 10% а на външнитѣ по 15% да смалимъ. Като представител предлагамъ това да се извърши.

М-ръ Грековъ: Азъ, г-да, още еднажъ повтарямъ, че добръ зная условията, подъ които сж

изложени чиновницитѣ въ София, и затова по моята съвѣсть немогъ да се съглася, да се намалятъ на тукашнитѣ чиновници заплатитѣ, защото това ще бѣде голѣма несправедливостъ. Единъ човѣкъ, който се е училъ, който е губилъ 5—6 години врѣме въ странство, както дохожда тукъ и получава едно мѣсто първи пжтъ съ 3600 фр. като членъ въ Окр. Сѣда, азъ мисля, че неговата заплата не е голѣма, толкозъ повече, че 1000 фр. най-малко, самичкъ човѣкъ трѣба да плати за кжща. Сега, какъ искате този човѣкъ да живѣе? Какъ искате да се подобрятъ сѣдилищата, когато намалявате заплатитѣ на чиновницитѣ по сѣдебното вѣдомство, които сравнително съ другитѣ чиновници много по-малко получаватъ. Незная, но понѣ мисля, че кжщитѣ въ провинцията трѣба да сж по ефтини, обаче въ столицата не е тѣй, при всичко, че и отъ провинцията има оплаквания. Има много чиновници които служатъ по 5—6 мѣсеца и които пишатъ, че ако се неувеличатъ заплатитѣ имъ, ще си даджтъ оставкитѣ. Тогава, какъ ще ги задържа, когато искате да имъ намалите заплатитѣ? Азъ ви обявявамъ по най-формаленъ начинъ, че въ бюджета съмъ търсилъ да направя всичкитѣ възможни икономии и сега немогъ да се съглася на по голѣми намаления, толкозъ повече, че тѣ сж твърдѣ незначителни, а отъ друга страна докарватъ въ затруднение правителството и управлението, а тѣй сжщо и населението. Азъ немогъ, г-да, да отговарямъ за порядъкътъ въ сѣдилищата, ако заплатитѣ на чиновницитѣ се намаляватъ всѣки день, и освѣнъ това, сравнително съ заплатитѣ на другитѣ чиновници, сѣдитѣ не получаватъ много голѣми заплати.

Зарадъ туй именно моля г-да представителитѣ, да се не намаляватъ заплатитѣ, защото тука чиновницитѣ живѣятъ при извънредни условия и иматъ повече разноси, отъ колкото на други мѣста. Зарадъ туй Ви моля най-настойтелно, да не намалявате заплатитѣ, но да ги приемете, както сж предвидѣни въ бюджета, защото отъ намалението нѣма да излѣзе икономия повече отъ 2000 фр. за единъ окр. сѣдъ.

Манафъвъ: Тукъ бѣше въпросътъ за засѣдателитѣ, тѣй като тѣ се избиратъ, но се избиратъ само отъ тѣзи граждани, дѣто е окръжний сѣдъ; или ако сж отъ вѣнъ, тѣ сж отъ сжщата околия, а

за това азъ зная, че имъ се даватъ прогонни и суточни за отивание и връщане . . .

М-ръ Грековъ: (Пресича го). Има да се турятъ и прогонни на съдебнитъ засѣдатели; наистина до сега не се е плащало, но тазъ година ще имъ се плаща.

Манафовъ: (Продължава). Именно, това е давало причини, да се избиратъ хора за засѣдатели такива, които, като знаятъ, че се избиратъ за три мѣсеца, които за отивание и връщане взематъ по 4—500 лъва. И сега трѣба да имъ се предвидятъ прогонни, защото иначе трѣба да земе единъ съдебенъ засѣдателъ торбата си и да върви пешъ.

Шивачовъ: Тука е въпроса за Софийския Окр. Сждъ, и всички ще се съгласимъ да останатъ платитѣ тѣй, както сж въ бюджета; а за външнитѣ чиновници, трѣба да стане намаление колкото трѣба. (Гласове: Съгласни!)

Буровъ: Искамъ да ни каже втори пътъ г-нъ докладчикъ, дневни на съдебнитѣ засѣдатели колко е предвидела комисията?

Докл. Д-ръ Цачевъ: Комисията е опредѣлила за тѣзи, които сж отъ центра по 3 лева, а за външнитѣ по 6 лева на день; тогава цѣлата сума ще бжде 4320 лева.

М-ръ Грековъ: Искамъ да дамъ обяснения за подсекретаритѣ, защо сж трима. Както виждате, въ Софийския Окр. Сждъ има двѣ отдѣления и трѣбвало би да има двама секретари и двама подсекретари, но, защото азъ намирамъ, че за дѣлата е по добръ да има единъ секретаръ, една глава на канцеларията, а въ другото отдѣление да води канцеларията единъ подсекретаръ, за това съмъ турилъ трима подсекретари. Да не ви се вижда, че сж много трима подсекретари, защото тука има икономия вмѣсто по голѣми расходи. Така или иначе, ви ще имате двѣ лица въ едно отдѣление.

Предсѣдателъ: Какво е мнѣнието на Нар. Събрание; споредъ проекта ли, или споредъ комисията, да се приеме? (Гласове: Споредъ проекта!) Приема ли се за съдържание личния съставъ на Соф. Окр. Сждъ така, както е въ законопроекта съ измѣнението което е направила комисията, която предлага за съдебнитѣ засѣдатели, ако сж отъ сръдоточнието на града 3 л. и по 6 лева на день, ако сж вънъ отъ сѣдалището на сждилището? (Приема се.)

Който не приема, да си дигне ржката. (Никой не дигна.)

Докл. Д-ръ Цачевъ: За съдебнитѣ засѣдатели тука бѣха 2160 лева, но ще станатъ сега 4320. (Чете:),

Материални разноси за Софийския Окр. Сждъ.

1. Наемъ здание и приспособление	8000
2. Отопление и освѣтление	1200
3. Канцеларски разноси	1500
4. Телеграмми и посылки по пощата	600
5. Съдържание на мебели	120
6. За печатване разни канцеларски книжа	1400
8. За исплащане правителствени вѣстници	100.
По тазъ глава всичко	12920

(Приема се.)

(Чете:) Съдържание личния съставъ на Търновския Окр. Сждъ.

1. Предсѣдателъ	5040 лева.
1. Подпредсѣдателъ	4008
4. Члена по 3600	14400
2. Допълнителни членове по 3096 лева	6192.
3. Съдебни слѣдователи по 4008 лева	12024.
4. Съдебни пристави по 2100 лева	8400.
1. Секретаръ	2100
3. Подсекретари по	1952

Тукъ само двама подсекретари ще останатъ по 1952—3004. 1. Регистраторъ

Шивачовъ: Имашъ случай да служи въ Търновския Окр. Сждъ. Тамъ архивата е такава, щото не 3, но даже и 4 подсекретари сж малко; защото търновската архива, незная колко души да се събератъ пакъ неще могатъ да я оправятъ и приведатъ въ порядъкъ; и 4 души сж малко, а ние ако неотпуснемъ трима, незная, какъ ще се нареди.

М-ръ Грековъ: Азъ предвиждамъ тукъ обикновенный щатъ, и имашъ честъта да кажа на г-да народнитѣ представители, че, ако има нужда да се прибавятъ нѣйдѣ врѣменно или случайно по нѣкои врѣменни нужди, тѣ ще се прибавятъ. Такива лица се прибавиха въ Софийското Окр. Сждилище за допълнителни писари при нотариалното отдѣление; тѣй сжщо се приложиха допълнителни писари и при търновското нотариално отдѣление; защото имаше много актове незададени и интереситѣ на хората страдатъ отъ туй нѣщо. Мнозина отиватъ въ сждилището, плащатъ паритѣ, а актътъ неможе да

излже подиръ дълго време, много пъти подиръ година и двѣ; тѣй щото хората немогѣт да си зематъ актовѣтъ, и се случва, че, или купувачѣтъ, или продавачѣтъ умрѣ и нѣма кой да подпише актовѣтъ. Заради това сѣмъ назначавалъ добавъчни чиновници, на които заплатитѣ сѣ земани отъ извънреднитѣ разноси.

Тукъ трѣбва да се забѣлѣжи, че сѣдѣтъ има двѣ отдѣления и трѣбать двама секретари и двама под-секретари; но защото мисля, че е подобрѣ да има едно отговорно лице, може да се предвиди единъ подсекретаръ повече, който се натовари съ водението дѣлата въ другото отдѣление.

Манафѡвъ: Именно азъ ще успокоя г-на Шивачова, че дѣлата били много. Всѣки знае, че сѣ много, но тѣй като днесъ сѣдебното подраздѣление се промѣни, и Габрово може да има дѣла коджами, които ще се пренесатъ въ Севлиево, тѣй щото персоната не е нужно да се уголѣмява.

Шивачѡвъ: Г-нъ Манафѡвъ може би да е глѣдалъ отъ вѣнка, но азъ сѣмъ билъ вѣтрѣ въ сѣда (Манафѡвъ: Голѣма работа!) и зная по-добрѣ тѣзи работи. Ако да се извадятъ даже Габровскитѣ или и на други околии дѣлата, самата Търновска околия има по-много дѣла отъ колкото цѣли други окрѣзи.

Бурѡвъ: Тукъ бѣше думата за подсекретаритѣ и Г-нъ Шивачѡвъ каза, че трима сѣ доста. Освѣнъ това, г-нъ М-рѣ расправи, че трима трѣба да сѣ; затова трѣба да се приеме.

Докл. Д-рѣ Цачевъ: (Чете:)

3 Подсекретари по 1952 лева	5856.
1 Регистраторъ	1800.
1 Архиваръ	1932.
Писари и писци	6600.
4 Разсилни по 720	2880.
1 Прокуроръ	4068.
1 Помощникъ прокурора	3600.
1 Секретаръ	1952.
1 Писецъ	780.
1 Разсиленъ	720.
1 Нотариусъ	3600.
1 Секр. при нотариуса	1952.
1 Писецъ „ „	780.
1 Разсиленъ „ „	720.
3 Разсилни при слѣдователитѣ по 720	2160.

Предсѣдатель: Моля г-на докладчика: тука въ

бюджето-проекта за секретаръ нотариуса има двѣ числа: едно 1950 и друго 1650.

Кое е истинското?

Докл. Д-рѣ Цачевъ: 1950, комисията е приела 1952.

М-рѣ Грековъ: Това е печатна погрѣшка. На всѣкъдѣ секретаритѣ сѣ по 1950.

Докл. Д-рѣ Цачевъ: (Чете:)

3 разсилни при слѣдователитѣ по 720 2160.

3 писци при слѣдователитѣ по 780 2340.

Дневни на сѣдебнитѣ засѣдатѣли, на одного по 3 и 6 лѣва 4820.

Това четѣ спорѣдъ комисията, а не спорѣдъ бюджето-проекта.

М-рѣ Грековъ: Като четѣ г-нъ докладчикъ на комисията за помощникитѣ на прокурорѣтъ, незная, да ли по погрѣшка или нарочно е направено това, гдѣто вмѣсто двама помощници, четѣ се само единъ. Това нѣщо неможе да бѣде, защото тамъ сѣда има двѣ отдѣления и знаете, че присѣдствитѣ на прокуроритѣ всѣки пътѣ е потребно. Освѣнъ това, прокуроритѣ много слабо изпълняватъ своитѣ длѣжности по надзора, който иматъ върху слѣдствията, които се правятъ отъ сѣдебнитѣ слѣдователи, и за това изслѣдванѣето на дѣлата въ България е въ много лошо положение. Ако прокурорѣтъ се отдѣли отъ сѣдѣтъ и отива да нагледва слѣдователя, нѣма кой да го замѣства въ засѣданията, а пакъ засѣдание безъ прокурорѣтъ неможе да се държи. Затова отсѣдствитѣ на прокурорѣтъ много пъти става причина за отлагание на дѣлото, и отъ това страдатъ най-послѣ интереситѣ на страната и особености въ углавнитѣ дѣла, когато свидѣтелитѣ дохождатъ отъ много далечни мѣста, което става съ голѣми разноси, и много пъти дѣлата оставатъ неразглѣдани само и само, защото прокурорѣтъ нѣмало. Заради туй казвамъ, до това правило да се придържмъ че вездѣ, дѣто има двѣ отдѣления, трѣбва да има и двама помощници на прокурора, и моля Нар. Събрание, да не се отстранява отъ това правило.

Шивачѡвъ: Само ще кажѣ, че сѣмъ ималъ случай да бѣдѣ тамъ и зная, че трѣбва да бѣдатъ тамъ. (гласове: Съгласни! Съгласни!)

Попѡвъ: Тукъ гледамъ, че сѣдебнитѣ слѣдователи зиматъ по 4,050 лѣва, а сѣдебнитѣ пристави по 2,100. Сѣдебнитѣ слѣдователи зиматъ и прогорини,

а сждебнитѣ пристави незнае да ли зиматъ.

М-ръ Грековъ: Тѣ зиматъ отъ страната, на която турятъ въ дѣйствиe изпълнителенъ листъ.

Поповъ: Единъ слѣдователъ има дѣла, а единъ приставъ има тройно, а платата на послѣдния е по-малка и нѣма прогонни. Тѣхната заплата е малка.

Бобчевъ: За тѣзи изслѣдователи има да говоря. Слѣдователитѣ, като земаатъ отъ сждилищата по 10 дѣла, отъ всѣки человекъ зиматъ особенни прогонни и суточни. Слѣдователно, за 10 дѣла по 28 фр. изслѣдователтъ зема 280 фр., а въ сжщото време и дѣлата оставатъ неиспълнени. За това, трѣба, да имъ се опредѣли една заплата и да си знаатъ само нея. (Гласове: Сждебнитѣ изслѣдователи неиспълняватъ дѣлата!) Сждебнитѣ пристави искахъ да кажа.

Д-ръ Грековъ: Дошло е до свѣдѣнието на Министерството, че сж ставали такива злоупотрѣбления отъ нѣкои сждебни пристави, и Министерството на Правосъдието се е отнесло за това нѣщо въ Кассационний сждъ и той разрѣшилъ въпросътъ въ полза на сждебнитѣ пристави. Но имамъ да успокоя г-на Бобчева, защото въпроса е рѣшенъ по законодателенъ пѣтъ. Законътъ за сждебното устройство, който сега се намира подъ печатъ предвижда този случай и казва, че сждебнитѣ пристави немогътъ да земаатъ прогонни, освѣнъ единъ пѣтъ и тѣ ще трѣба да расхвърлятъ тая сума на всичкитѣ изпълнителни листове, съ изпълнението на които се катоварватъ. Тѣй щото въпросътъ е рѣшенъ и подобни злоупотрѣбления преставатъ.

Бобчевъ: Благодаримъ.

Бобошевски: Азъ предлагамъ за

Предсѣдателя	3,550 лъва.
За членовѣ	3,300.
Допълн. членове	2,800.
Сждебнитѣ изслѣдователи . . .	3,480.
Секретарьтъ	1,800.
Подсекретаритѣ	1,300.
Регистраторъ	1,450.
Архиваръ	1,230.
Прокуроръ	3,600.
Помощникъ	2,100.
Секретарь	1,700.
Нотариусъ	3,300.
Секретарь при нотар.	1,600.

Шивачовъ: Азъ искахъ думата да предложи имен-

но почти тѣзи цифри, които предложи г-нъ Бобошевски съ нѣкоя малка разлика; но понеже г-нъ Бобошевски ги предложи, азъ нѣма какво да говоря. Именно като казвамъ това, прибавямъ, че само за София оставихме платитѣ по горѣ, а въ Търново като може да стане икономия, на предсѣдателя ще се плаща 4080 лъва, на подпредсѣдателя 3960 както до сега, а другитѣ цифри да ги приемемъ, както ги предложи г-нъ Бобошевски.

Докл. Д-ръ Цачевъ: Въ първостепеннитѣ сждилища предсѣдателитѣ сж земали по 5,000 а подпредсѣдателитѣ по 4,000 л., членовѣ по 3,600 лъва. Комисията е направила онова, което прочетохъ по-напредъ и вий чухте мнѣнието на комисията, но пакъ ще повторя, какъ прие комисията. (Чете още единъ пѣтъ суммитѣ приети отъ комисията).

Буровъ: Азъ мисля, че членъ по членъ трѣба да вотираме.

Мецовъ: Нѣма нужда да прибавяме 10 и 15%. Да се смалятъ е рѣшено вече. Нѣма какво да расправяме сега. (Гласове: Съгласни!) Г-нъ Шивачовъ напредъ много говореше, а сега мълчи при сждилищата.

Шивачовъ: Тука окръжнитѣ сждилища ни причемъ. Вие криво сте ме разбрали г-нъ Мецовъ. Ако сме рѣшили по 15%, тогава нѣма защо да вотираме бюджета. Но работата е, че има мѣста дѣто трѣба да се намали, а има и такива, дѣто грѣба да се увеличи. Азъ предложихъ на Нар. Събрание, но то ако ще, може да удвои нѣкои заплати, ако ли не, може да ги направи на половина. Азъ предложихъ за предсѣдателя 40% лева; това е справедливо; но зависи отъ Нар. Събрание, да го приеме или отхвърли.

Бошнаковъ: Нека се опредѣли единъ извѣстенъ процентъ и тогава да се върши работа.

Докл. Д-ръ Цачевъ: Комисията когато е изучавала този въпросъ, е зела подъ внимание, че въ бившитѣ Народни Събрания, за първостепеннитѣ сждилища сж били твърдѣ добръ опредѣлени заплатитѣ; заради това комисията се е водила по сжщия бюджетъ.

Юрданъ Шишковъ: Г-нъ Бошнаковъ казва, да се не губи време, но да се опредѣлятъ 10 или 15%. Азъ знаа, че сме опредѣлили 15% да сва-

ляме и предложението, което прави г-нъ Бобошевски е на основание на 15⁰/₀ по-долу, заради това да се тури на вишегласие.

Мецовъ: Азъ искахъ да кажа, за да не станатъ претенции между другитъ учреждения. Ако на председателитъ на окр. сѣдилища не спаднемъ, тогава чиновницитъ по финансовото вѣдомство, на които спаднахме, ще претендиратъ. Заради това, трѣбва да се съгласимъ и тука да спадаме.

М-ръ Грековъ: Г-да! Азъ мисля, че Нар. Събрание не може да сваля на всѣкъдѣ заплатитъ по 15⁰/₀, защото съ това ще обидимъ чиновницитъ и най-послѣ могатъ да дойдатъ до едно такова положение, което никой отъ г-да представителитъ нѣма да пожелае. Какво ще стане? — Ще дойдете до голѣми несъразмѣрности. Земамъ примѣръ отъ тукъ: напр. членовѣ въ окр. сѣдилища сж вимали по напредъ по 3600 лѣва. Сега, ако приложимъ сжщото начало и за другитъ, че трѣба да свалимъ по 15⁰/₀ на всичкитъ, тогава на членовѣ трѣбва да се смали около 600 фр. и ще имъ останатъ по 3300 фр.; подирѣ, ако на председателя на сѣдилището отъ 4200 лѣва свалите 15⁰/₀, тогава ще му останатъ около 3500 лѣва, тѣй щото нѣма да има никаква разлика между заплатата на едниѣ и другитъ, когато трѣбаше да има една съразмѣрностъ въ сичкия бюджетъ. Ако вѣрвате, че ще направите добръ бюджетъ съ този начинъ, азъ ви увѣрявамъ, че нѣма да дойдете до добръ резултатъ. Разбирамъ най-сетнѣ, да ставатъ намаления, по тамъ дѣто трѣба, защото инакъ нѣма да направите заслуга на отечеството. Можете да намалявате, г-да, но тамъ дѣто трѣба, а тамъ дѣто нѣма мѣсто, не намалявайте.

Дуковъ: Отдевѣ г-нъ М-ръ думаше, че колкото за тѣзи чиновници, които сж въ столицата трѣба да се направи изключение, а за външнитъ нѣмаше. И вчера когато се рѣши да се сваля по 10 и 15⁰/₀ на чиновницитъ, г-нъ М-ръ се съгласи — извинете, г-да, него го нѣмаше тогава тука — но както и да е, той се е научилъ отъ другитъ, че се е рѣшило тѣй. Ние рѣшихме да вървимъ по единъ пѣтъ и трѣба да вървимъ по този пѣтъ. Ние смѣ рѣшили единъ пѣтъ и ние ще сиемаме. Ако ли настоявате да сѣдимъ още 15 дѣня, ние пакъ ще сиемаме както сме рѣшили по 15⁰/₀. Трѣба да сиемаме и да

минуваме по-нататкъ. Може би въ нѣкои мѣста да се повърнемъ при второто четение. Ако ли много настоявате, тогава да приемемъ бюджетътъ изцѣло, за да се свърши по-скоро работата.

М-ръ Грековъ: Ако г-нъ Дуковъ, който иска да намалява заплатитъ, има право да настоява, той да неотказва това права на Министра, който е отговоренъ за службата, за да може да настоява за заплатитъ на чиновницитъ. Защото, да не мислите, че това го прави отъ удоволствие — и менѣ мя боли гърлото, та едвамъ говоря — но го правя, защото длъжността ми го налага. Менѣ ми е неприятно, но съгласете се съ менѣ, и тогава нѣма вече да говоря; но щомъ вие ми противорѣчите, азъ имамъ обязанность да защита бюджетътъ; щомъ вие говорите, позволете и на менѣ да говоря. Азъ като съмъ направилъ бюджетътъ и като съмъ го представилъ, ималъ съмъ предъ видъ само интересътъ на службата и нуждитъ на страната. Азъ съ такова намѣрение съмъ го направилъ; слѣдователно позволѣте ми, да мога да защита убѣжденията си, както вие вашитъ. Азъ казахъ и още единъ пѣтъ повтарямъ, че не трѣба на всѣкъдѣ да правимъ намаления. Ако на сичкитъ свалите по 15⁰/₀, ще дойдете до голѣми несправедливости.

Правете както щете, менѣ ако непонося, азъ знаая кой пѣтъ да изберж.

Буровъ: Азъ ще се съглася до нѣйдѣ съ г-на М-ра, да се направятъ нѣкой отстъпки за председателя и подпредседателя. Колкото за членовѣ и за другитъ, и азъ се съгласявамъ да имъ свалимъ по 15⁰/₀.

Шивачовъ: Тукъ неможемъ да туримъ едно правило. Тукъ г-нъ Бобошевски направи едно предложение и неоставаше нищо друго, освѣнъ да се вотира. Нека се вотира предложението на г-на Бобошевски и, ако не се приеме, тогава е другъ въпросъ.

Шивачовъ: Никакъ несъмъ противенъ на предложението, което прави г-нъ Грековъ, само ако Нар. Събрание приеме своето рѣшение назадъ както каза г-нъ Буровъ.

Поповъ: Незная предложението на г-на Бобошевски какво бѣ, но азъ би направилъ, ако Нар. Събрание приеме, слѣдующете предложение:

Председателъ 4500 лѣва.
Подпредседателъ 3800 „

Членове по	3300	„
Допълн. членове.	3800	„
Слѣдователъ	3200	„
Съдебний приставъ да си остане, както въ бюджета, защото заплатата му е малка.		
Секретаръ.	2400	„
Подсекретаръ.	1700	„
Регистраторъ.	1700	„
Архиваръ.	1700	„
Разсилни — тѣ вече се знаятъ.		
Прокуроръ.	3800	„
Помощникъ.	3200	„
Секретаръ.	1600	„
Нотариусъ	3300	„
Секретаръ	1600	„
Разсилнитѣ си оставатъ. Споредъ тѣзи заплати нѣма 15% намаление, а по малко.		

(Подпредседателя Ив. Симеоновъ заема председателското мѣсто.)

Бошнаковъ: Каза се, че г-нъ Буровъ отмѣня а рѣшението на Нар. Събрание. Ми се чини, че г-нъ Буровъ неотстъпни отъ рѣшението си и г-да представителитѣ знаятъ, че дойдохме до споразумѣние, а не до рѣшение. Не съмъ зато г-да, да се не намаляватъ заплатитѣ, но на всѣкъдѣ не. Има мѣста, дѣто трѣба да намалимъ по 15, 10 и 5% и пр. а има мѣста, дѣто трѣба да увеличимъ. Заради това, тука да вотираме на тѣзи председатели толковъ, а послѣ ще глѣдаме. Желалъ бихъ да се немаемъ по толковъ врѣме.

Буровъ: Това искахъ да кажа на г-нъ Шишкова, че азъ настоявамъ на вчерашното рѣшение, но зная, че въ това рѣшение имаше, щото въ нѣкои обстоятелства да се споразумѣваме. Заради това предлагамъ за председателитѣ и подпредседателитѣ да направимъ исклучение, а за останалитѣ да се водимъ отъ рѣшението.

Дуковъ: Моля г-на Бошнакова да направи тѣзи забѣлѣжки: кждѣ иска да качваме, кждѣ иска да сваляме и да пристѣпимъ къмъ работа. Най-сетнѣ, азъ до колкото помня, дойдохме до заключение да сваляме на всичкитѣ. Ако сега два деня се бавиме за едно министерство, тогава за 20 деня нѣма да свършиме бюджета. Докладчикътъ по 15 пжти се повръща да чете едно и сѣщо нѣщо и самъ не може да разумѣе нищо. Поповъ предлага, Батановски

предлага, Бобошевски предлага, Буровъ предлага, и най-сетнѣ нищо неизлиза на явѣ. Не е белли кой предлага и кой разваля. Най-сетнѣ, трѣба да се ограничимъ върху едно нѣщо.

Мецовъ: Съ г-на Бошнакова не се съгласявамъ, но той, ако се не съгласява съ г-на Шишкова, азъ се съгласявамъ на 10 и 15%.

М-ръ Грековъ: Г-да! Ако въпросътъ е рѣшенъ, тогава азъ съмъ игралъ смѣшна роля и менѣ сега неостава друго, освѣнъ да си излѣза отъ Събранието и вие да правите както то щете. Ако въпросътъ е рѣшенъ, тогава защо разисквате? — Работата е свършена! Рѣшили сте, приемоте го и работата е свършена.

Шивачовъ: Ми се вижда твърдѣ чудно, че ние нѣколко пжти на частни нѣща се основаваме. Тукъ ние нѣмаме никакво рѣшение. Ние нейдѣ и даже въскачвахме. Г-нъ Дуковъ напредъ още заяви, че желае да се върви нататъкъ. Тукъ, г-да, нѣма нужда за много говорение. Нека се даде на вотиране предложението на г-на Бобошевски и да се свърши работата.

М-ръ Грековъ: Съ предложението на г-на Бобошевски не се съгласявамъ. Има предложение на комисията, което трѣба да се вотира по напредъ, и ако то се отхвърли, тогава другитѣ.

Докл. Д-ръ Цачевъ: (Чете): Председателятъ 4800 л. Комисията е приела тая сума.

Предсѣд. Приема ли Нар. Събрание за председателътъ 4800 лева? (Неприема.)

Поповъ: Моето предложение е съ 10 и 15% по-долу, азъ го исчетохъ. Председателятъ 4500.

Предсѣд. Приема ли се за председателътъ 4500 лева? (Приема се.)

Докл. Д-ръ Цачевъ: (Чете): Подпредседателъ спорѣдъ комисията 4008 лева.

Бобовшевски: Моето предложение е за 3880 лева на подпредседателятъ.

Бошнаковъ: Ще помоля г-на М-ра, да се съгласи съ г-да представителитѣ на Нар. Събрание. На стolicнитѣ чиновници по съдебното вѣдомство ние ненамалихме, но на външнитѣ ще трѣбва да намалимъ. Колкото за Лазара Дукова, който иска да си ходи, азъ първи ще си ходя.

Предсѣдатель: Приема ли се за подпредседателятъ 3800 лева?

М-ръ Грековъ: Предлагамъ 3900 лъва. (Приема се.)

Предсѣдатель: Приема ли се? (Приема се.)

Докладчикъ Д-ръ Цачевъ: (Чете): 4 члена по 3300 лъва, споредъ комисията.

М-ръ Грековъ: Отъ какъ сж отворени сждилищата, членовѣтъ сж приемали по 3600 лъва. (Единъ гласъ: Отпуснете). Азъ немогъ да отпусна, защото тогава, какво ще платимъ на членовѣтъ отъ второстепеннитѣ сждилища. Членовѣтъ въ I степенитѣ окр. сждилища сж земали по 3600 лъва, още отъ врѣмето на оккупацията.

Д-ръ Цачевъ: Комисията приема 3600 лъва. (Гласове: Отпускъ г-нъ предсѣдателю!)

Предсѣдатель: 10 мин. отпускъ.

(По слѣ распускъ).

Предсѣдатель: Моля г-да представителитѣ да съднатъ на мѣстата си.

Докладчикъ: (Чете): 4 членове по 3,600 лева. Комисията предлага да се намалятъ на 3,400. (Приема се). Двама допълнителни членове по 3,096. (Гласове: 3,000 лева).

Предсѣдатель: Приема ли Нар. Събрание платата на двамата допълнителни членове да бжде на 3,000 лева? (Приема се!).

Докладчикъ: (Чете): 3 сждебни слѣдователи. Тѣхъ комисията сравнява съ подпредсѣдателя. (Гласове: По малко).

М-ръ Грековъ: На сждебнитѣ слѣдователи трѣба да се даде по голѣмо възнаграждение, и предлагамъ да бжде 3,600. (Приема се).

Докладчикъ: (Чете): 4 сждебни пристави на 2,100. (Приема се).

1 Секретаръ 2,700.

Поповъ: Предлагамъ 2,400. (Приема се).

Докладчикъ: (Чете): 3 подсекретари по 1,800. (Приема се).

1 Регистраторъ 1,600. (Приема се).

1 Архиваръ 1,800 (Приема се).

Писари и писци 6,600. (Приема се).

4 Разсилни по 720. (Приема се).

1 Прокуроръ 3,900. Съ подпредсѣдателя трѣба да бжде равенъ.

Грековъ: Г-да Представители! Забѣлѣжвамъ, че платата на прокуроритѣ на всѣкѣдъ е равна съ платата на подпредсѣдателитѣ. (Приема се).

Докладчикъ: (Чете): Два помощници на прокурора по 3,200. (Приема се).

1 Секретаръ 1,800. (Приема се).

1 Писецъ 780. (Приема се).

1 Разсилень 720. (Приема се).

Нотариусъ 3,400. (Приема се).

1 Секретаръ при нотариуса 1,800 лъва. (Приема се).

1 Писецъ 780. (Приема се).

3 Разсилни при слѣдователитѣ по 720. (Приема се).

3 Писци при слѣдователитѣ по 780. (Приема се).

Дневни на сждебнитѣ засѣдатели, отъ 3 до 6 лъва на одного въ день = 4,320 лъва съ оправдателни документи. (Приема се).

Материялни разноси за Търновскитѣ Окр. сждѣ. Отопление и освѣтление 1,200 лева. (Приема се).

Канцелярски 1,500. (Приема се).

Телеграми и посылки по пощата 600. (Приема се).

Съдържание на мобили 120. (Приема се).

Д-ръ Грековъ: Подиръ този сждѣ г-да, слѣдва Руссенския и Варненския, които сж отъ първий класъ и които бѣхж предвидени по сжщата заплата и сжщото число на чиновницитѣ. За това предлагамъ, да не се гласува, а да се каже, че се приема споредъ горния сждѣ, който вече приехми.

Буровъ: Ще попитамъ, има ли въ Варна Правителствено помѣщение?

М-ръ Грековъ: Незная, да ли има или нѣма. Ето какво има: Много пжти се случва, както напр. въ Ряхово, гдѣто мировий сждия бѣше въ правителственъ домъ, изведнажъ го извадиха на улицата, и ако нѣмаше суммата за наемъ въ бюджета, можеше М-рството да има затруднение. Тѣзи пари да се отпуснатъ само за наемъ, и ако не се похарчатъ, ще си останатъ.

Докладч. Цачевъ: Комисията е унищожила тѣзи сума.

Д-ръ Грековъ: Въ Русчукъ се плаща. (Гласове: да!).

Предсѣдатель: Моля г-да представителитѣ, да не говорятъ синца извѣднжжъ. Приема ли Н. Събрание сумата, която се предвидѣ за Търновския първокласенъ Окржж. Сждѣ, сжщо и за Руссенския и Варненския Окр. Сждове, съ исклучение на наема при Варненския Окр. Сждѣ? (Приема се).

Докладч. Д-ръ Пачевъ: (Чете):

ГЛАВА VI

Окръжни съдилища отъ II разрядъ.

§ 1.

Съдържание на личниятъ съставъ на Кюстендилския Окр. Съдъ.

1. Председателъ 4008 лева. (Приема се).

Шивачовъ: Г-нъ Докладчика по добръ ще направи, ако спомене, какви измѣнения е направила комисията, за да се происнесемъ по лесно.

М-ръ Грековъ: И тукъ ще прегледаме само единъ съдъ, защото другитъ всички, които сж отъ вторий разрядъ, сж еднакви. (Гласове: да!)

Докладчикъ: (Чете): 2 членове 3300. (М-ръ Грековъ 3000). (Приема се 3000).

1 добавоченъ членъ 2750

Буровъ: Предлагамъ 2400

Бобчевъ: Комисията е направила 2400. (Приема се).

Докладчикъ: 2 Съдебни слѣдователи по 3300. (Приема се).

Бобчевъ: 3000 е предвидѣла комисията, за това моля г-на Докладчика, да чете съ внимание, и ако нѣма очила да му дамъ моитъ. (Веселостъ:)

Докладчикъ Пачевъ: „Чудние дѣла твоя Господи.“ (Весѣлостъ). Да не нападатъ човѣка така, защото всѣки си има своя честъ.

Председателъ: Приема ли се 3300 л. (Приема се).

Докладчикъ: 3 съдебни пристапи по 1952.

Буровъ: 1880 (Приема се).

Шивачовъ: 1 Секретаръ при съда 2100 лаява. (Гласове 2000). (Приема се 2000).

2 Подсекретари 1656 лева. (Гласове 1500). (Приема се 1500).

1 Регистраторъ тоже 1500. (Приема се). 1 Архиваръ 1500. (Приема се).

Писари и писци 4200 лева. (Приема се).

2 Разсилни по 600 л. 1200 лева.

Шивачовъ: До сега сж получавали по 500, нека останатъ така.

М-ръ Грековъ: Азъ ги турихъ на равно съ стражаритъ.

Председателъ: Приема ли се по 600? (Приема се).

Докладчикъ: (Чете). 1 прокуроръ 3600. Комисията предлага 3300.

Бобчевъ: Не, 3200 лева.

Буровъ: Азъ не мож да разумея: комисията бѣше отъ 10 члена и сега г-нъ Бобчевъ и Докладчика които сж отъ сжщата комисия и единия говори едно а другия друго.

Шивачовъ: За да не губимъ врѣме, предлагамъ на прокурора заплатата да бѣде както на изслѣдователя т. е. 3300.

Буровъ: Да получава равно съ изслѣдователя. (Гласове: съгласно.)

М-ръ Грековъ: Не се скжпете; защото много мжчно се намиратъ и трѣба специални хора. Заради туй турнете 3500, (Гласове: Съгласни. Приема се).

Докладчикъ. (Чете): 1 Помощникъ прокурора 3240 л. Комисията е намалила на 3000 лева.

Буровъ: Азъ виждамъ, че тогазъ не карамъ справедливо този бюджетъ. На прокурора снешми 400, а на помощника 240. Трѣба да работимъ справедливо. Г-нъ Министръ мисля, че е знаелъ по добръ да нареди бюджета. Цифрата не трѣба само да бѣде търкаляста, но трѣба да бѣде съразмѣрна.

Министръ Грековъ: Като вземете разликата между заплатата на Прокурора и помощника, сж били 660 л. сега свалете на Прокурора 400, свалете 24 Опа помощника, остава разлика 500. На единия и другия ако вземете съразмѣрно, трѣба да стане 2920, а тамъ е 3,000 лева.

Председателъ: Приема ли се 3,000 лева? (Приема се).

Докладчикъ. 1 Секретаръ 1500 л. (Приема се)

1 Писецъ 780

1 Расилникъ 600

1 Нотариусъ 2000

1 Секретаръ при Нотариусъ

1500

Гласове 1200. (Приема се 1200).

1 Писецъ 780

2 Расиленъ по 600

2 Писци по 720

(Приема се).

(Приема се).

Дневни на съдебнитъ засѣдатели 4320. (Приема се).

Материялни разноски на Кюстендил. Окр. Съдъ: За отопление и освѣтление 400 лева.

Канцелярски разноски 900 л.

Телеграмми и посылки по пощата. . . . 360

Съдържание на мобили 100

Напечатване на разни канцелярски книжа. 900.
Исплащане на правителствени вѣстници. 80.
(Приема се).

Грековъ: За онѣзи сѣдилища, дѣто нѣма здания, тамъ ще има разноси за наемъ. (Гласове: съгласни).

Докладчикъ: (Чете):

ГЛАВА VII

Мирови сѣдилища отъ I разрядъ.

Софийско градско мирово сѣдилище.

Манафовъ: Тѣй като първото сѣдилище отъ вторий разрядъ се гласува, то да се дадатъ на гласоподаване всички второразрядни. (Гласове: Това се гласува).

Предсѣдателъ: Приема ли Н. Събрание суммата предвидена за Кюстендилский Окр. сѣдъ, който е отъ вторий разрядъ, тѣзи сума да бѣде отпусната и за другитѣ второстепенни Окр. Сѣдове съ тѣзи бѣлѣжка, че на тѣхъ ще се отпусне и наемъ за зданията, гдѣто нѣма правителствени помѣщения. Които приема, да си дигне ржката. (Никой не дига). Значи приема се.

Докладчикъ: (Чете): Мирово сѣдилище отъ първи разрядъ.

Софийско мирово сѣдилище.

1 Мирови сѣдия 3900 л. комисията е намалила 3600. (Приема се).

1 Секретаръ 1952, комисията е оставила същото
Батановский: Азъ предлагамъ 1800.

Д-ръ Грековъ: Ще забѣлѣжя на г-да представител, да се не сжиятъ, защото иначе ще турятъ мировитѣ сѣдии въ положение, да не могатъ да си наемѣтъ секретари.

Предсѣдателъ: Приема ли се 1950? (Приема се)

Докладчикъ 2 писци по 960 = 1820 (Приема се)

2 разсилни по 720. (Приема се).

Материялни разноси за Соф. град. мирово сѣдилище: наемъ за здание у приспособление 1500 лѣва; отопление и освѣтление 240 л. канцелярски разноси 360 л. телеграмми и посылки по пощата 50 л. съдържание на мобили 50 л. за напечатване на разни канцеляр. книжа 600 л. закони и исплащане правителствени вѣстници 50. Всичко 2850. (Приема се).

Софийско окол. мирово сѣдилище тамъ е сжщитѣ съставъ, както по горѣ. (Приема се).

Търновско мирово сѣдилище.

1 мирови сѣдия: комисията е направила 3200 лѣва.

Манафовъ: 3300 лѣва.

Шивачовъ: 3400 да бѣдатъ равни съ членовѣтѣ.

Бобчевъ: Трѣбва да земете предъ видъ, че има и второстепенни мирови сѣдии. За туй предлагамъ, да стане или 3200 или 3400 лѣва. (Веселостъ).

Поповъ: 3300 да се даде на тѣхъ, а на второстепеннитѣ 3000 л. (Приема се 3300 лѣва).

1 Секретаръ 1800. (Приема се).

2 писци по 960. (Приема се).

Батановски: Азъ предлагамъ 900.

Бошнаковъ: Които сж отъ 1000 лѣва по надолу, да ги не бутаме, защото тукъ не е голѣма суммата. (Приема се 960).

Докладч. Пачевъ: (Чете): 2 разсилни по 720. (Приема се).

Материялни разноси на Търновското мирово сѣдилище съ исключение наема, защото въ Търново има I правителствено здание. (Приема се).

Отопление и освѣщение 240

Канцеляр. разноси 300

Телеграмми и посылки по пощата 50

За напечатване разни канцелярски книжа 600 л.
За исплащане правителствени вѣстници и за покупка на разни закони 50 л. Всичко 1350 лѣва. (Приема се).

Комисията е на мнѣние, да се турятъ на гласоподаване всичкитѣ мирови сѣдилища отъ първий степенъ.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание суммата предвидена за Търновското мирово сѣдилище, както и за неговитѣ материялни разноси, да се отпусне за всичкитѣ други първостепенни сѣдилища същата сума, съ условие, че наемъ ще се плаща тамъ само, дѣто нѣма правителствено помѣщение. (Приема се). Който не приема, да си дигне ржката. (Никой не дига).

ГЛАВА VIII

Докладч. Пачевъ: (Чете): Самоковско II разрядно мирово сѣдилище.

Съдържание личниятъ съставъ на Самоковското мирово сѣдилище.

1 Мировий сѣдия 3,000 л.

Попповъ: Тѣзи второстепенни мирови сѣдилища сж въ тия градове, които по напредъ бѣха окрѣжи. Тамъ има много работа, и нѣма Нотариусъ, за това да се прибави по единъ подсекретаръ съ 1,200 л., за да може да помага; защото мировитѣ сѣдии,

като не могат да стигат сами да писват актове, дават ги на прошеносците да им ги писват и тѣ вимат по 5 рубли за единъ актъ. Тамъ има само единъ секретаръ и единъ писаръ. Заради туй да има по единъ подсекретаръ, който да помага.

М-ръ Грековъ: Това е злоупотребление отъ страна на мировитѣ съдии, ако карат хората да плащатъ. Всѣки мировий съдия, който се обърне къмъ Министерството, че не му стига персонала, всѣки пътъ му се отпуска по 50 или 60 лева на мѣсецъ за единъ писецъ. Ако обича Нар. Събрание да прибави, добръ, но трѣба да забѣлѣжа едно нѣщо, че има 55 сѣдилища, по 1,200 лева, ставатъ 66,000 лева.

Попповъ: Азъ не казвамъ на всички, но нека г-нъ М-ръ направи това за ония дѣто е нужно. Защото виждалъ съмъ съ очи, че не могатъ да успѣватъ.

М-ръ Грековъ: Предпочитамъ да отпуснете по вече за извънредни разноски, които ще се даватъ гдѣто трѣба; защото на едно мѣсто може да трѣба подсекретаръ а на друго не трѣба. Ако туримъ на 55 сѣдилища 55 подсекретари по 1,200 лева, сж почти 70,000 лева. На много мѣста тѣзи хора нѣма какво да правятъ. За това отъ 10,000 франка непредвидени може да се отпускатъ по нѣколко франка гдѣто е нужно, за да се свърши работата.

Докладч. Цачевъ: (Чете): Мировий съдия за Самоков. мирово сѣдилище 3,000 лева. (Приема се).

1 Секретаръ 1,500 лева.

Попповъ: Трѣба секретаря да остане съ 1,500, защото не се намиратъ добри секретари. Секретаря при мир. съдия трѣба да е колко-годѣ човѣкъ. (Приема се).

Докладчикъ: 1 Писецъ 720. (Приема се).

1 Разсилецъ 600. (Приема се).

Комисията е на мнѣние Никополското мир. сѣдилище да мине въ III разрядъ, разбира се като взе мнѣнието на г-на Министра; сжщо и Златишкото, което е второразрядно, да мине въ III разрядъ, а Добричкото и Провадийското пакъ да минатъ въ II разрядъ.

М-ръ Грековъ: Азъ съмъ съгласенъ съ това.

Поповъ: Това трѣба да е било по погрѣшка.

Предсѣдателъ: Моля г-на Докладчика, да каже, кои мирови сѣдилища е рѣшила комисията да

станатъ отъ второстепенни на третостепенни, и кои отъ 3 степенни на второстепенни?

Докладчикъ: Отъ второстепенни на третостепенни сж Никополската и Златишката, а отъ 3-степенни на второстепенни Добричката, Провадийската и Балчишката. (Приема се).

Моля да се турятъ подъ гласоподавание всичкитѣ сѣдилища, които сж отъ тѣзи степенъ. (Приема се).

(Чете): Материални разноски:

Наемъ за здание и приспособление . . . 400 л.

Отопление и освѣтление 180 „

Канцеларски разноски 300 „

Телеграмми и посылки по пощата . . . 180 „

Съдържание на мобили 40 „

За напечатвание на разни канцелярски книжа 600 „

Купувание на разни закони и исплащание правителствения вѣстникъ 50 „

Всичко 1750 лева. (Приема се).

Поповъ: Тукъ да се допълни, щото въ тѣзи мѣста, въ които нѣма правит. здания, да се дава за наемъ, а кдѣто има да не се дава.

М-ръ Грековъ: Дѣто нѣма, ще се дава, а дѣто има, не трѣба да се дава. Тукъ понеже не е имало здание, за това се е отпуснало.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание суммата отпусната за Самоковското мирово сѣдилище, за съдържание личния съставъ на мировото сѣдилище, както за материалнитѣ разноски на сжщото сѣдилище, да се отпусне за всичкитѣ други 2-степенни мирови сѣдилища сжщата сумма, съ забѣлѣжката, че наема ще се дава тамъ, дѣто нѣма правителствени здания. (Приема се).

Предсѣдателъ: Ще напомня на Н. Събрание, че имаше предложение отъ г-на Батановски, да се отвори едно мирово сѣдилище въ Изворска околия. Тѣй щото да се опредѣли, какво ще бѣде, второстепенно или третостепенно. Моля г-на Докладчика, да забѣлѣжи това.

Докладч. Д-ръ Цачевъ: (Чете): Царибродско Мирово сѣдилище отъ III разрядъ.

1 Мировий съдия 2850 л.

В. Шишковъ: Предлагамъ 2700 на III разряднитѣ мир. съдии, защото тѣ макаръ да живѣятъ въ села и се казва, че е по евтино, но тѣ даватъ по сжкпо за храната.

Шивачовъ: Съгласявамъ се да е 2700.

Председателъ: Приема ли Н. Събрание 2700? (Приема се).

Докладчикъ: 1 Секретаръ 1320. (Приема се).

1 Писецъ 660. (Приема се).

1 Разсилень 600. (Приема се).

Материални разноси:

Наемъ за здание и приспособление. . . 300 л.

Отопление и освѣтление 120 „

Канцелярски разноси 240 „

Телеграмий и посылки по пощата . . . 180 „

Съдържание на мобили 30 „

За напечатване на разни канцелярски книжа 500 „

Купуване на разни закони и исплащане Правителствения вѣстникъ 50 „

Всичко 1420 л.

Председателъ: Приема ли се, да се отпусне суммата отпущната за съдържание на личния съставъ на Царибродското мирово сѣдилище и за материалнитѣ разноси на сѣщото сѣдилище, да се отпусне на всичкитѣ третостепенни мирови сѣдилища, съ забѣлжката, че наемъ ще се плаща само, дѣто нѣма правителствени здания.

Шипковъ: Погрѣшка има тукъ. Защото е за Акъ-кадѣнларското турпато 500 лѣва, а за Касаревското 200 л. за наемъ.

М-ръ Грековъ: Има нѣкой, за които има направени контракти въ Министерството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла. Тамъ е предвидена суммата, която се плаща за наемъ.

Председателъ: Които не приема, както предлага комисията, да си дигне ржката. (Никой не дига). Значи прието.

Докладчикъ: (Чете):

ГЛАВА X.

За прогонни по изслѣдване уголовни дѣла 35,000 л. (Приема се).

Сѣдебни разноси по уголовни дѣла 15,000 лѣва. (Приема се).

Министръ Грековъ: Тукъ е мѣстото да се прибави параграфа именно за сѣдебнитѣ засѣдатели, и спорѣдъ смѣткитѣ въ Министерството ще трѣба отъ 15 — 16,000 франка за всичкитѣ засѣдатели въ цѣла България. Има заявления отъ много сѣдилища, че сѣдебнитѣ засѣдатели се оплакватъ, че не

имъ е съобразно възнаграждението. Има даже заявления отъ различни сѣдебни засѣдатели; но М-ството като нѣмало на расположеение сумми, не е могло да ги удовлетвори. Считамя при това за нужно да кажа, че по другитѣ мѣста сѣдебнитѣ засѣдатели не получаватъ никакво възнаграждение. Понеже у насъ се приело така, то ако Н. Събрание обича, да имъ се плащатъ и прогонии. Но по другитѣ мѣста не се плащатъ.

Батановски: Да, това е тѣй. Единъ засѣдател зима 3 лѣва, а сега има разлика, зима 6, трѣба да е задоволенъ

Буровъ: Това щѣхъ да кажа, което каза г-нъ Батановски.

Докладчикъ Д-ръ Цачевъ: (Чете:) Съдържанието на единъ юридически лицей 30,000 лѣва.

М-ръ Грековъ: Г-да Представители! Мисля, че никой нѣма да отрече голѣмата нужда, която се осѣща въ насъ отъ едно специално училище, което да приготвява специалисти за нашитѣ сѣдилища. Наистина, че нашитѣ младежи сж се прѣснали по университетитѣ по всичкитѣ крайща на свѣта, за да се изчатъ и да послужатъ на отечеството си, което нѣщо разбира се става съ голѣми жертви и мжнотии; така щото ако се остави само по този начинъ да се снабждаме за нашитѣ сѣдилища съ хора, то сѣдебното дѣло у насъ ще замине много врѣме, до дѣто се поправи. Именно за да се удовлетвори поскоро тази вопиюща нужда и да се даде възможность, да се поредятъ нашитѣ сѣдилища, да върви по добръ сѣдебното дѣло, то сѣдилища трѣба да се съставятъ отъ хора специалисти. Правителството да отвори сега това училище и ще постѣпватъ у него само лица, които сж служили по сѣдебното вѣдомство, или сж свършили гимназия. То ще има 1 — 2 годишенъ курсъ, и ще влизатъ хора, които да се приготвяватъ за сѣдии. Разносикитѣ за него се предполагатъ около 30,000 лѣва, които моля Н. Събрание да ги гласува. Новото училище ще се отвори лѣтосъ, защото проекта му е готовъ и тѣзи дни ще се внесе въ Държ. Съвѣтъ за одобрение.

Буровъ: Г-нъ Дуковъ искаше да каже, че трѣбало да се прави здание изново.

М-ръ Грековъ: Колкото за зданието, може тукъ да се помѣсти, или ще намѣримъ друго. А за разносикитѣ ще бждѣтъ тия, че ще се дава възнаграждение на лицата, които ще преподаватъ въ това училище.

Председателъ: Приема ли Н. Събрание, да се

отпуснатъ 30,000 лева за юридически лица? (Приема се.)

Доклад. Цачевъ: (Чете:) Отдѣление II.

Врѣменни расходи приспособление и мобилиране 10,000 лева.

М-ръ Грековъ: Считамъ за потребно да дамъ нѣкой обяснения, защо е тѣзи сума. Както знаете, нашитѣ сѣдилища сѣ лишени отъ каси, тѣй щото паритѣ се държатъ въ ящици и ставатъ често кражби. Въ Соф. Окржж. сѣдилище се откраднаха 15,000 лева. Въ Рахово загинаха отъ мировото сѣдилище 1,500 лева. Освѣнъ това има документи, които странитѣ оставатъ и които се турятъ при дѣлата, то може да се откраднатъ тѣзи документи и отъ подиръ да ги търсятъ хората. За това Министерството предлага да купи желѣзни каси за всѣко сѣдилище по една, въ която да турятъ както паритѣ тѣй и документитѣ, които оставатъ странитѣ, за да стоятъ подъ ключъ, и да има едно лице отговорно за тѣхъ. Въ архивата бъркатъ всички и тамъ дѣто бъркатъ 50 души, не може да се намѣри, кой е виновенъ.

Лазаръ Дуковъ: Искамъ да зная за тия пари, които се откраднаха въ Соф. окржж. сѣдилище, дали се изслѣдва, защото тѣзи пари не сѣ малко, какъ се откраднаха, че не можи да се наиде кой ги е открадналъ?

М-ръ Грековъ: Тѣзи пари, до колкото азъ зная, се откраднаха така: въ сѣда паритѣ стояли въ единъ дѣсченъ сандѣкъ, на когото вратата, ако ги бутнешъ, ще паднатъ. Разсилния презъ една вечеръ заспалъ, влѣзналъ нѣкой, и както казахъ, паритѣ сѣ били въ дѣсченъ сандѣкъ, съ една брадва разцѣпилъ сандѣка, извадилъ паритѣ и отишълъ си. Искаха да направатъ отговорни Предсѣдателя на сѣдъ и Нотарбуса, но кассацията се произнесе, че тѣ не може да бѣдѣтъ отговорни. Въ Рѣхово паритѣ се намѣриха съ исклучение 100 или 200 франка който бѣше крадецѣтъ успѣлъ да похарчи.

Лазаръ Дуковъ: Наистина трѣба да се благодаримъ, че сѣ се намѣрили и тия. Ний бѣхме тукъ, когато се откраднаха паритѣ отъ тукашното сѣдилище, това бѣше щомъ се бѣ стемнило и паритѣ се откраднаха. Но за чудо, какъ да се откраднатъ и да се казва, че не е никой виновенъ, и че не сѣ се намѣрили.

Предсѣдатель: Приема ли се; да се отпусне за мобилиране 10,000 лѣва? (Приема се.)

Докл. Д-ръ Цачевъ: (Чете:) Допълнителни заплати и протонни 20,000 лѣва.

М-ръ Грековъ: Г-да представители! Тукъ тѣзи пари въ миналогодишния бюджетъ, бѣха предвидени 52,000, а за 1881 год. бѣха 40,000 лѣва. Азъ сега ги намалихъ на 20,000, защото въ този размѣръ ще бѣде достатъчно. Има нѣколко лица, които получаватъ допълнителни заплати и на които трѣбва да се предвиждатъ пѣтни разноси, така щото тѣзи сума трѣбва да остане въ бюджета; защото ако не ги оставимъ, още на първия день ще станатъ затруднения, понеже тѣзи хора сѣ дошли съ условие, и условия трѣбва да се изпълняватъ. Тѣзи сума за сега е достатъчна и е само за онѣзи, които се намиратъ тукъ на служба. Така щото не може да се увеличава или намалява.

Шивачовъ: Искамъ да кажа, че тѣзи хора, които получаватъ допълнителни заплати, сѣ по-долни отъ ония, които не ги получаватъ. Даватъ се пѣтни пари 2,000, а може да дойдатъ за 500.

М-ръ Грековъ: Азъ не съмъ повикалъ тѣзи лица, и това което говори г-нъ Шивачовъ е съвсѣмъ несправедливо. Тѣзи лица сѣ сички специалисти, които сѣ свършили курса на наукитѣ, и значи трѣбва да иматъ по-големъ заплати. Сега се тѣ намиратъ на Българска служба, защото българското правителство има нужда отъ тѣхъ. Сега не може да се заличи сумата и тѣзи хора да останѣтъ ни тукъ ни тамъ. Тѣ ще служатъ до тогава, до дѣто Българското правителство набави такива лица, които могатъ да ги замѣстятъ. Щомъ се намѣрятъ такива у насъ, то тѣ ще си отидѣтъ.

Шивачовъ: Тѣзи специалисти споредъ дѣлата имъ ще видите, че не сѣ по добри отъ мѣстнитѣ. Азъ зная, че тѣ се излежаватъ до 1—2 часа слѣдъ пладнѣ, и послѣ отиватъ въ сѣда. (Грековъ: Съжелявамъ г-на Шивачова). Азъ казвамъ истината и г-нъ Министръ не трѣба да се отказва. Ако е нужно, ще му приведа и примѣръ.

М-ръ Грековъ: Азъ не зная такъвъ случай, че тѣ не сѣ дохождали на врѣме въ сѣдилищата. Увѣрявамъ Ви, че за напредъ ще има строгъ контролъ върху сѣдилищата. Ще има вѣтрѣшенъ правилникъ, въ който ще се опредѣля часѣтъ, кога ще се отвара

васѣданието. Ще има книга, въ която ще се забѣлѣва всѣки членъ, кога дойде и ще изискватъ отъ всички да си изпълняватъ длѣжноститѣ както трѣба. А само така да се казва, че дохождали кжсно, тукъ но му е мѣстото, и ако има таква нѣща, ще се прекратятъ; по тѣхното присѣствие за сега е необходимо.

Предсѣдатель: Приема ли се, да се отпусне за допълнителни заплати на иностранитѣ юристи 20,000 лъва? (Приема се).

Докладч. Цачевъ: За извънредни и непредвидени расходи 30.000.

Л. Дуковъ: Предлагамъ тѣзи да останатъ 20.000 л.

Шивачовъ: Мисля, че г-нъ Дуковъ забравя, че тѣзи сума трѣба да се увеличи, т. е. на извънреднитѣ се отпуска по-вече и трѣбва още съ 10,000 лъва да се увеличи. Тѣзи пари, които се харчатъ съ документи, за тѣхъ нетрѣба да ни се свиди. Заради туй нека станатъ 40.000 лъва и ако артистатъ, пакъ оставатъ въ хазната.

Л. Дуковъ: На истина чюдно ми се види, като каза г-нъ Шивачовъ, че 20.000 лъва сж малко. Самъ г-нъ Министръ каза, че ще се дадатъ писари само тамъ, дѣто сж нужни. Слѣдователно г-нъ Шивачовъ трѣба да знае, че 20.000 лъва правятъ 100.000 гроша. Предлагамъ 20.000 лъва да бждатъ а не 30.000. Слава богу ако и да имало оправдателни документи, но азъ ги не съмъ видѣлъ, за това не зная, да ли сж исхарчени всичкитѣ. Предлагамъ да останатъ 20.000 л. тѣ сж 100.000 гроша.

М-ръ Грековъ: Ще предупредя Н. Събрание, че тѣзи пари не сж турнати безъ смѣтка. Всички, които сж похарчени, за тѣхъ ще се преставатъ оправдателни документи, както и за другитѣ сумми. Г-нъ Л. Дуковъ трѣба да знае, че всичкитѣ сумми, които се харчатъ, се харчатъ съ оправдателни документи. Много пжти се отъ сѣдилищата похарчатъ сумми, и не се представятъ оправдателни документи. Подиръ една година подига въпросътъ смѣтната палата, и се искатъ оправдателни документи. Тѣзи сума отъ 30.000 лъва не я искамъ да се тури на безсмѣтно распореждане; защото нѣмамъ нужда отъ тайни фондове. Колкото за да се намали, нѣма да се съглася по слѣдующитѣ причини, че тѣзи година съмъ се намѣрилъ въ необходимостъ да плата за чиновникъ, който билъ отстраненъ отъ служба и

послѣ оправданъ, и на единъ сѣдебенъ приставъ за 14 мѣсеци съдържание три хиляди и нѣколко франка и за другия единъ 10.000 франка; ето, за двата случая 13 — 14.000 фр. а какво да кажа за допълнителни секретари писари при Соф. Окр. Сѣдъ и при Нотариалното отдѣление, какво да кажа за Търновский Окржженъ Сѣдъ, дѣто има много натрупати дѣла и т. н. т. Ако нѣма отпуснати пари, какво ще правимъ? Ако не сж предвидени въ бюджета, то трѣба отъ общитѣ остатоци да се иска съ указъ отъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО да се отпущатъ, и тѣй да се харчатъ.

Непредвидени се харчатъ въобще съ Княжеский указъ, и се обнародватъ въ Държ. Вѣстникъ. Така стана съ допълнителнитѣ писари въ Софийский окр. сѣдъ въ нотариатната частъ; тѣй трѣбваше да се плати на Видинский сѣдебенъ приставъ, и сѣщо на члена отъ Руссенский окр. сѣдъ, които сѣдѣтъ оправда, и трѣбвало да имъ се заплати. Сега може да се случи друго нѣщо: за наемъ на къща сж предвидени на пр. 1000 фор. а трѣба да се плащатъ 1200. Отъ гдѣ да се зематъ тѣзи 200 фр.? Отъ непредвидени. Тѣй не сж на моитѣ ржце безотчетно. Много или малко били, излиза сѣщо. Но за службата не е сѣщо; защото азъ се намирамъ въ необходимостъ да прибѣгвамъ да пренасамъ кредита отъ остатъци или отъ този или онзи параграфъ, което нетрѣба Нар. Събрание да го желае; подобрѣ да се предвиди суммата въ бюджето-проекта. На предложената отъ г-на Попова сума, желалъ бихъ да се прибави нѣщо, — но както иска Нар. Събрание.

Шивачовъ: Азъ не се чудя на г-на Дукова, защото той нѣма понятие отъ тѣзи работи. Той не знае, какво е оправдателенъ документъ. Азъ предлагамъ, да се увеличатъ на 40000 л.

Лазаръ Дуковъ: Да не се боя отъ г-нъ Шивачовъ; азъ зная сѣщо както той за оправдателни документи. Азъ тука предложихъ 20000 л.; и Нар. Събрание е свободно да ги направи и 40000.

М-ръ Грековъ: Забѣлѣжвамъ, че непредвидени расходи въ ланския бюджетъ бѣха 100000 фр. Азъ съмъ ги намалилъ на 30000 л.

Предсѣдатель: Приема ли Нар. Събрание за извънредни непредвидени расходи 30000 лъва? (Приема се).

Докладчикъ: Съдържане на г-на Басгийн съ 24000 л. съ контрактъ. (Приема се).

Председателъ: Има едно нѣщо, то е една статия, която г-нъ докладчикъ не я прочете. Тя е решена именно за кватирнитѣ; Нар. Събрание ги не приема. Който ги приема да си дигне ржката. (Никой). Неприети. И тѣй се свърши бюджета на М-ството на Правосъдието. Има нѣкои отношения да се прочетатъ.

Секр. Щърбановъ (чете):

ТЕЛЕГРАММА.

№ 152

Гербово право заплатено. Народното Събрание. София.

ЗАЯВЛЕНИЕ.

Да има извѣстие почитаемото М-во сѣщо медицинскій съвѣтъ, какви доктори сѣществуватъ по градищата въ милото ни отечество България, ето слѣдующето: баща ми злѣ боленъ, повикахъ градскій докторъ Друмева, той отказа! Не дай боже, умрѣ баща ми, тогава като нѣмахъ срѣдство да го викамъ да се сядя, ще го отседя по моя сядъ (умѣ), понеже виждамъ, че съ денье ще отиде баща ми въ вѣчнй рай и вѣрвамъ М-вото и медицинскій съвѣтъ ще разбере отъ настоящето ми заявление и отседди законно. Само на нази господството му не е това направилъ, нѣ на много хорица отидохъ си съ денѣ, особено отъ нашия градъ Пльвенъ. Ако М-вото каже: защо не викамъ Д-ръ Шиларова, той цѣль день и цѣли нощи е въ пиянско положение, такъвъ човѣкъ, е опасно да го повикашъ. Не е злѣ да кажа, че Друмевъ

цѣль день, цѣла нощъ играе билиардо, карти, тѣмъ подобни. Това послѣдното изрѣчение, ако искатъ двамата доктори (касапи за хора) да имъ го докажа съ 100, 200 подписа, че е истина. Доста толкова продължение.

Пльвенскій жителъ:
Апостолъ Пековъ.

Шивачовъ: Има сѣкакво да се говори върху този докторъ; но г-нъ М-стръ на Вжтрѣшнитѣ работи го нѣма, и моля утрѣ да се говори, когато г-нъ М-стръ ще бжде тука. Ний го знаемъ всички, но М-стрѣтъ трѣбва да го узнае.

Батановски: Азъ ще докажъ фактично, че той неходи трѣзенъ никоги. Той живѣялъ въ Радомирската дружина.

Секр. Щърбановъ: (Чете): № 2392.

До Господина Председателя на III обикновенно Народно Събрание.

Честъ имамъ при настоящето си, да Ви испратя господине Председателю, за разгльждане въ Народното Събрание една обща вѣдомость. извлечена отъ рапортитѣ на Окржжитѣ Управители за хранитѣ, които сж дадени взаимнообразно на несъстоятелнитѣ мѣстни жители и преселенци презъ 1878, 1879 и 1880 година и за които надлѣжнитѣ Окр. Съвѣти и Окр. Управители сж постановили съ ходатейство предъ менъ да се опростѣтъ.

Министеръ: Г. Д. Начовичъ.

Главенъ-Секретаръ: Д. Поповъ

Началникъ на Отдѣлението: Г. П. Шойлековъ.

(Вѣдомостьта виждъ на слѣдующата страница.)

ОБЩА ВЪДМОСТЬ

извлечена отъ рапортитѣ на окръжнитѣ управители за хранитѣ, които сж дадени взаимнообразно презъ 1878, 79 и 80 год. на несъстоятелнитѣ мѣстни жители и преселници и за които надлѣжнитѣ окръжни съвѣти сж постановили съ ходатайство, гдѣто трѣбва да се опростятъ.

Название на О- кръжитъ, на кои- то е дадена взаи- мообразно храна.		Количеството и родътъ на раздадената взаимнообразно храна.																ЗАБѢЛКА
		Жито.		Ичумикъ.		Мѣшениц.		Кукурузъ.		Овѣсъ.		Просо.		Ръжъ.		Лимецъ.		
		оки	др.	оки	др.	оки	др.	оки	др.	оки	др.	оки	др.	оки	др.	оки	др.	
1	Варненско.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	непредставено.
2	Видинско.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	нѣма.
3	Врачанско.	47016	100	25513	"	36771	"	844	200	6468	"	7432	200	"	"	"	"	непредставено.
4	Кюстендилско.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	непредставено.
5	Ломско.	4135	"	"	"	"	"	24720	"	"	"	"	"	1800	"	"	"	непредставено.
6	Плѣвенско.	74911	200	56265	"	"	"	41883	"	5496	"	"	"	23564	"	"	"	непредставено.
7	Разградско.	24729	"	3056	"	"	"	3300	"	"	"	"	"	"	"	"	"	непредставено.
8	Русенско.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	непредставено.
9	Свищовско.	39448	"	14797	"	"	"	11631	"	"	"	"	"	"	"	"	"	нѣма.
10	Севлиево.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	*Хранитѣ отъ този
11	Силистренско.	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	окръгъ които въз-
12	Софийско.	52175	"	1405	"	"	"	"	"	1181	"	"	"	"	"	"	"	лизатъ на стойностъ
13	Търновско.	24780	"	10232	"	"	"	44940	"	6270	"	"	"	"	"	"	"	392 л. 40 ст. Шу-
14	Шуменско.*	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	менский окр. съ-
	Всичко . . .	267192	300	121268	"	36771	"	135218	200	19435	"	7432	200	25364	"	"	"	вѣтъ е постановилъ
																		съ № 77 Сактаръ
																		— Тепченскитѣ
																		селяни, които дѣл-
																		жатъ тази сума,
																		постепенно да я
																		събиратъ за въ пол-
																		за на училищата.

Председателъ: Какво е мнѣнието на Нар. Събрание? Тѣзи жители сж отъ разни окръжия и окръжнитѣ съвѣти ходатайствуватъ предъ г-на М-стра, да имъ се опростятъ тѣзи храни.

Бошнаковъ: Както се види отъ отношението на г-на Министра и отъ вѣдомоститѣ отъ разни окръжни съвѣти, представена е обща вѣдомостъ на Нар. Събрание. Тѣзи храни сж зети въ времето на послѣдната войска отъ общитѣ хамбари, и се раздавали на бѣженцитѣ и на Турцитѣ.

Зная и помня, че нѣмаше отъ дѣка да се повърнатъ, тѣй като населението бѣше ограбено, и е ставало главоболіе на правителството, че нѣмаше отъ гдѣ да се зематъ. Окрѣжнитѣ съвѣти постановили, да се простятъ отъ Нар. Събрание. Моето мнѣние е, да се опростятъ, защото нѣма отъ гдѣ да се зематъ.

Поповъ: Мисля, че това е на редъ тѣй. Въ Варненскій окръгъ не се събраха и тука не се помена Варна; и отъ Шуменъ само 300 лъва се събраха. Въ нѣкои окръжи не се зело нищо. До колко е справедливо, да го харижемъ, азъ не знамъ.

Батановски: Тука нѣма да се споменува отъ всичкитѣ управители. Азъ бѣхъ именно председателъ на Окрѣжний Съвѣтъ, и раздавахме житото на бѣднитѣ хора; ако се рѣши, трѣба да се рѣшава за всичкитѣ въобще.

Лазаръ Дуковъ: Да се дава житото на преселенцитѣ презъ 1878 и 1879 год. се позволи отъ правителството. Нѣкои преселенци отидоха, незнае се гдѣ; и на тѣзи, на които се даде, Нар. Събрание да имъ го опрости. Тѣ сж бѣдни и несъстоятелни. Отъ сжщата година отъ Балчикския окръгъ жителитѣ просиха за отпущание на тия храни, и правителството не го дирило; а той седи нерасправенъ. Колкото пакъ за житото, което се давало на тѣзи преселенци, то да се опрости. Въ Провадийскій окръгъ тѣ сж твърдѣ бѣдни.

Бошнаковъ: Азъ говоря именно това, което зная. Тука се казва недоимци, то е онова, което неможало да се събере. Не 20,000, но милиони оки е имало мисиръ раздаденъ. Но въ Търновскій окръгъ жито и мисир сж събрани; на други мѣста не сж събрани. Тукъ се представява вѣдомостъ за онѣзи храни, които нѣма отъ гдѣ да се събератъ. Отъ други окръжни съвѣти не сж представени вѣдомости, и може да се представятъ въ идущата сессия, и

тогава може да се опростятъ и тѣзи. Азъ считамъ за излишно пснататошно тѣлкование по този въпросъ. Да се опростятъ, тѣй като има постановление на Окр. Съвѣтъ да се ходатайствова за опрощаваніе по невѣзмнжностъ да се събератъ, и нѣма защо да се разисква.

Щърбановъ: Г-нъ Поповъ, като желаше за Варненскій окръгъ, че и тамъ имало подобни хора и не се споменува за тѣхъ въ тѣзи вѣдомости, то е просто причина, че не представля тамошния Окрѣженъ Съвѣтъ вѣдомостта. Тѣй сжщо е и отъ Кюстендилскій и отъ Руссенскій Окрѣгъ. Отъ тия 3 окръга не сж представени вѣдомости. Колкото за хранитѣ въ Балчикъ, за които зная, то една частъ отъ тѣзи храни слѣдъ хармани се върнаха, и за несъстоятелнитѣ се постанови, да се ходатайствува за опрощаваніето имъ. Като Балчикъ и Провадия се падатъ въ Варненскій Окрѣгъ, то се предполага, че тѣ стоятъ още въ архива на окръжния Съвѣтъ. Тѣзи вѣдомости не се представиха, и когато се представятъ, то ще имъ се опрости, както и на другитѣ.

Шивачовъ: И азъ искахъ да кажа, като просятъ Нар. Събрание, че трѣба да се опрости. И когато ще просятъ другитѣ, то Нар. Събрание, ако намѣри, че заслужватъ, ще опрости и на тѣхъ. Сега да се опрости на тѣзи, които сж обозначени въ тѣзи вѣдомости.

Батановски: Имамъ честь да помоля Нар. Събрание, да се отложи за утрѣ, за да присѣтствува и г-нъ М-стръ. Той може да покаже, има ли свѣдения и отъ другитѣ мѣста.

Председателъ: Ще напомня, че вѣдомости отъ Варненскій и Кюстендилскій окръгъ нѣма представени. Ако това е дѣйствителна причина, за която намира г-нъ Батановски за нужно да присѣтствува г-нъ Министръ, то ми се струва че е излишно. Ний рѣшаваме тука за вѣдомости, които ни подлежатъ.

Поповъ: Азъ не съмъ противенъ да се опрости, но понеже нѣма забѣлежени Варнинскій и Кюстендилски Окрѣжи, азъ съмъ съгласенъ да се опрости, и щомъ се представятъ нужнитѣ свѣдения отъ тѣзи окръжи, че сж отъ сжщата категория, и че немогхтъ да платятъ, да се остави и на тѣхъ. (Гласове: Исчерпано е!).

Предс: Одобрява ли Нар. Събрание, да се опрости храната, която се даде взаимнообразно, представенно въ тѣзи вѣдомости отъ Врачанскій, Ломскій, Плевнен-

ский, Разградский, Свищовский, Софийский, Търновский и Шуменский окръгъ. Така сега за тѣзи 7 окръга, които прочете Г-нъ Секретаръ, съгласно ли е Нар. Събрание, да се опростятъ тѣзи храни? (Съгласно!) Които неприема, да сидигне ржката. (Никоѣ).

Друга работа нѣмаме.

Шивачовъ: Г-нъ М-стръ е тука, да захванемъ бюджета на Вжтрѣшнитѣ дѣла.

Лазаръ Дуковъ: Искамъ да кажъ за една работа. Сега какво ще правимъ съ утрѣшния день? Онзи день знаеме, че рѣшихме кога да се съберемъ. Да ли е тѣй както бѣхме рѣшили? Ний днесъ отворихме засѣдание на 1 ч. и остава ни още 1 день. За това утрѣ се наехме така да се съберемъ рано, а да нечекаме 12 ч., и да сѣдимъ въ кафенета.

Трѣба да глѣдаме на 10 число да свършимъ, или намъ двоица, които сме най далечни — трѣба ни 8 дня за отивание — да ни се позволи да си отидемъ напредъ.

Батановски: Г-нъ Дуковъ претърпѣлъ 60 дня, ще има търпение и тѣзи 2 дня. Когато си отиде у дома, ще се насѣди доста.

Лазаръ Дуковъ: На истина ще се насѣдя, но трѣбва да се по-мисли моето състояние, че не е както онова на г-нъ Батановски: азъ не съмъ ходилъ на рождество да седя 1 неделя у дома. Той има 4 часа пѣтъ, и лесно ще го премине.

Предс.: Моля г-да представителитѣ да сѣднатъ. Дѣйствително азъ се съгласявамъ съ това, което каза г-нъ Лазаръ Дуковъ. Веднажъ бѣхме се съгласили да направимъ 2 пѣти засѣдание на день. Тоя трая 2 дня; подиръ се показа, че много тежко, и обърнахме го само на единъ пѣтъ да се събираме на 12 и да работимъ до неопредѣлено врѣме. А днеска се събрахме на мѣсто на 12 ч. едвамъ на 1 ч.

Тѣй щото дѣйствително трѣбва да се даде край на това; защото оставятъ само 2 дня и трѣба да направимъ нѣщо да можемъ да свършимъ нашата работа.

Марко Велевъ: Молимъ г-да! земете моето предложение, което правимъ 3 пѣти: Който не дойде точно на 11 часа да му се зематъ 10 лъвчета, които да останатъ въ полза на нашата касса.

Поповъ: Чете се указъ отъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, че на 12 ч. ще се свърши, и въ неделя ще си идемъ. Не можеме да държиме хора съ сила за послѣ. Утрѣ да дойдемъ по часа 10, да изработимъ и двата проекта. Казва се, че се уморяваме. Единъ чловѣкъ, когато копае цѣлъ день лозя, разумѣвамъ че се уморява; а ний тука сѣдимъ на столове.

Батановски: Щомъ е на 10 ч. азъ съмъ съгласенъ. А колкото за щрафъ, то да не си грѣшимъ душата за тѣзи 2 дня.

Шивачовъ: 10 часа е твърдѣ рано. (Гласове: Рано!)

Лазаръ Дуковъ: Предложението на г-на Попова е твърдѣ умѣстно. Нека почнемъ отъ 10 часа. Ний сме хора работни, но сега като се рекохмъ представители, пѣшкаме, и ни утруднява като сѣдимъ на столове. Да видимъ да свършимъ за тия два деня работата, която ни предлежи.

Шивачовъ: И азъ се съгласявамъ съ г-на Лазара Дукова на 10 ч. но тогава той да бѣде секретаръ.

Лазаръ Дуковъ: Колкото за секретари, има други хора по достойни отъ мене, които могатъ да вършатъ тая работа. Но азъ ще кажа на г-на Шивачева, че той трѣбвало да държи съкратени протоколи, а не да зема резюме отъ стенографическитѣ протоколи, което не е законно. Другъ пѣтъ виждахме въ Нар. Събрание че секретаритѣ можеха да си държатъ дневницитѣ, които сж като контролъ на стенографическитѣ протоколи, защото стенографитѣ може, да не сж дочули нѣщо, и да е станала по тая причина грѣшка нѣкоя. И г-нъ Шивачовъ земалъ резюме отъ стенограф. протоколи, което нетрѣбало да прави, а да си билъ водилъ своитѣ протоколи. Оставатъ ни още два дня, така щото, не трѣба новъ секретаръ и може, както до сега, да ги извлече пакъ отъ стеногр. протоколи.

Предс.: Колкото за скратение протоколи, ще кажа, че това е ставало съгласно съ правилника, и така виноватъ не е г-нъ Шивачевъ. Въ туй отношение ний правихме правилникъ да ставатъ така съкратнитѣ протоколи. — Утрѣ на 10 часа.

Засѣданието се закрива.

(Конецъ на 6 ч. 35 минути).

Предсѣдатель: Варненско-Преславский Симеонъ Подпредсѣдатели: { Иванъ Симеоновъ.
Ат. Минчовъ.

Секретари: { Н. Шивачовъ.

И. Ц. Щърбановъ. Директоръ на Стенографическото Бюро: А. Безеншекъ.